יודען, געדענקט ־ [illegible]דיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 ז[illegible]טען

נייער פאלקסבלאט

№ 3	Łódź, Sroda. 3 stycznia 1934 r.	צוועלפטער יאהרגאנג	לאדז, מיטוואך ט"ז טבת תרצ"ד	№ 3

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

יודישע פעטיציע צום פעלקערבונד

וועט בעטראכט ווערען דורך דער געמישטער דייטש-פוילישער קאמיסיע

גענף, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

ווי דער יט"א פארשטעהט אין גענף דער [illegible] דין, וועט די פעטיציע פון ד"ר פעל, נישט [illegible] ווערן צום פעלקער-בונד ראט, נאר צו דער געמישטער פויליש-דייטשער קאמיסיע אונטער'ן פארזיץ פון קאלאנדער. דער סעקרעטאר פון פעלקער-בונד ראט איז נישט אינפארמירט וועגן דער פעל-פעטיציע. דער פעלקער בונד וועט בעטראכטן די פעל-פעטיציע ערשט דאן, אויב דער פעטענט וועט נישט זיין צופרידען פון דער געמישטער קאמיסיע.

ביז איצט איז מען נאך נישט זיכער, צי די לאגע פון די יודען אין דייטש-אויבערשלעזיען וועט בעטראכט ווערן אויף דער ערשטער יאנואר-סעסיע.

מיג. סיימאן און מוסאליני

וועלען ארומרעדען די פראגען פון בעוואפנונג און רעפארם פון דער פעלקער-ליגע

רוים, 2 (ספ. טעל.)

די „סטעפאני" אגענטור האט פעראפענטליכט פאלגענדען קאמוניקאט: אין די מאסגעבנדע איטאליענישע קרייזן און אויך אין אנדערע לענדער, ווערט מיט גרויס אינטערעס עראווארט די רעזולטאטן פון ענגלישן אויסערן-מיניסטער סיימאן'ס וויזיט אין רוים. הגם דער וויזיט טראגט נישט קיין אפיציעלן כאראקטער, איז אבער זיכער, אז אין די געשפרעכן פון סיימאנען מיט מוסאליני וועלן מוזן בערירט ווערן צוויי דרינגענדע פראבלעמען: די עבטוואפנונגס-פראגע און די רעפארם פון דער פעלקער-ליגע.

איבערגעגעבען דעם פראנצויזישען מעמאראנדום היטלער'ן

אנ'אפזאג אין א העפליכער פארם

בערלין, 2 (ספ. טעל.)

דער פראנצויזישער אמבאסאדאר אין בערלין האט היינט איבערגעגעבן היטלערן דעם ענטפער פון פראנקרייך אויף די דייטשע פאדערונגען פון 11. דעצעמבער. נאכדעם האט דער פראנצויזישער אמבאסאדאר געהאט א געשפרעך מיט'ן ענגלישן אמבאסאדאר פיליפס.

די צייטונגען האלטן, אז דער פראנצויזישער מעמאראנדום איז אנ'אפזאג אין א העפליכער פארם, איבערלאזענדיג אנ'אפענעם וועג פאר אונטערהאנדלונגען.

היטלער וועט ערשט ענטפערן נאך דעם וויזיט פון ענגלישן אויסערן-מיניסטער אין רוים.

אלקאהאל-קאנצעסיעס קאנען פראלאנגירט ווערען אויפ'ן יאהר 1934

אינטערווענץ פון דעפ. הרב לעווין אין פינאנץ-מיניסטעריום

ווארשא, 2 (יט"א טעלעפאניש)

דעם 1־טן יאנואר איז אפגעלאפן דער טערמין פון די אלקאהאל־קאנצעסיעס.

דעפ. הרב לעווין האט היינט אינטערווענירט אין פינאנץ־מיניסטעריום וועגן פראלאנגירן די דאזיגע קאנצעסיעס אויף נאך א יאהר.

אין מיניסטעריום האט מען דעם דעפ. לעווין פארזיכערט, אז אין הסכם מיט דער פארארדענונג פון מיניסטעריום, האבן די פינאנץ־קאמערן (איזבא סקארבאווים) די רעכט, אויף איינער אחריות צו פראלאנגירן די אלקאהאל־קאנצעסיעס אויפ'ן יאהר 1934.

פרייטאג

הויבט זיך [פארגעלייגט?] אן צו דרוקען אין

„נייעם פאלקסבלאט"

דער נייער ראמאן.

וועלכער וועט אין אנ'אויסערגעוועהנליך שפאנענדער פארם געבען א בונט בילד פון די איבערלעבענישען, וואס עס האבען אדורכגעמאכט א רייה לאדזער יודען אין דעם פינסטערען מיטעלאלטערליכען היטלער-לאנד.

מיט א פערבאפטען אטעם וועלען די לעזער פונ'ם ראמאן נאכפאלגען דעם לויף פון די געשעהענישען אויף ביידע זייטען גרעניץ פון די שכנ'ישע צוויי לענדער.

די ריהרענדע טראגישע ליבע פון א יונג דייטש קריסטליך מיידעל מיט א לאדזער יודישען יונגענמאן, וואס וועט געשילדערט ווערען אין דעם ראמאן, וועט זיכער פערבלייבען א דאקומענט פון אונזער פערפלאנטערטער, ווילדער צייט!

סענסאציאנעל, שפאנענד אריגינעל

וועט זיין

דער נייער ראמאן

אין

„נייעם פאלקסבלאט"

פון ווערטער ביז מעשים

היטלער'ס פראקלאמאציע צו די נאצים

בערלין, 2 (ספ. טעל.)

דער „פעלקישער בעאבאכטער" האט אפגעדרוקט א פראקלאמאציע פון היטלער'ן צו די נאציאנאל-סאציאליסטען, אין וועלכער ס'ווערט צוו. אגד. געזאגט: „דער ציל פון אונזער קאמף אויף אויסען איז דאס בעקומען פאר דייטשלאנד גע-רעכטיקייט און שטאלץ און אנ'עהרליכע מיטארבייט צו פערהיטען פון א בלוט-פערגיסונג אין דער וועלט. מיר געהען איבער פון א יאהר פון רעוואלוציע צו א יאהר פון אויפבוי.

ציהונג פון דער „דאלארובקע"

נעכטען איז פארגעקומען די ציהונג פון דער „דאלארובקע" ס'האבען געוואונען פאלגענדע נומערן:

12000 דאלאר אויף נומער 648374.

צו 3.000 דאלאר אויף נומערן: 183766 424203.

צו 1.000 דאלאר אויף נומערן: 1278912 985348 1223515 1069947 866483 860710 1097027.

צו 500 דאלאר אויף נומערן: 1325615 242463 62549 648592 1182711 796387 971954 361020 390645 989952.

צו 100 דאלאר אויף נומערן: 532374
390981 608320 49264 195366 1218480
345796 197731 358187 359711 132102
1227311 975921 319574 1237907 1460023
1089315 1486771 1157398 149873 238930
1317452 1278983 272521 1145490 905210
380989 540565 1008682 1129457 373876
2273 1330783 140360 1110810 865149
680215 709717 1471706 461590 657169
1129534 120498 505130 355002 985198
61301 1492152 1260403 717909 1314361
527780 747662 1030148 793829 646156
524969 541929 649684 1111345 1160841
1094452 1242827 1327064 950592 284090
1466228 792588 748644 1304824 41749
622588 338821 321161 1207652.

עלעקטרישע מאטארען פון פוילען פאר סאוויעט-רוסלאנד

ווארשא, 2 (טעלעפאניש)

די פוילישע עלעקטראטעכנישע פאבריקען, וועלכע האבען אויסגעפיהרט די סאוויעטישע בעשטעלונג אויף 90 גרויסע עלעקטרישע מאטארען, האבען שוין די בעשטעלונג ארויסגעפיהרט קיין מאסקווע. די סחורה איז גענומען געווארען און די סאוויעטען וועלען איצט מאכען גרויסע בע-שטעלונגען אויף מאטארען אין פוילען.

סמארשי פעלדשער

A. Neumark

האט זיך איבערגעצויגען אויף

28 פאלודניאווא 28

טעלעפאן 163-46

נעמט אן פון 8.30–10 פריה און 2–4 נ.מ.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.

פאר

גאלד, ביזשוטעריע

און לאמבארד-קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

DYREKCJA

Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, Spółki Akcyjnej,

(Elektrownia Łódzka)

zawiadamia odbiorców energji elektrycznej, iż od dnia 2 stycznia 1934 roku wydawane będą personelowi, spełniającemu czynności służbowe na mieście,

LEGITYMACJE KOLORU AMARANTOWEGO Z FOTOGRAFJAMI,

zaopatrzone w pieczęcie, plomby firmowe oraz podpisy Dyrekcji, i zawierające wyszczególnienie funkcyj służbowych. Dotychczasowe legitymacje zostały unieważnione, nowe zaś są ważne do końca 1934 roku.

PP. Odbiorców energji elektrycznej uprasza się o żądanie okazania legitymacji służbowej przed rozpoczęciem czynności przez funkcjonarjusza elektrowni.

Na niniejsze rozporządzenie Dyrekcja Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, Spółki Akcyjnej, specjalnie zwraca uwagę pp. Odbiorców, nadmieniając, że za nadużycia osób, niezaopatrzonych w legitymacje Towarzystwa, nie przyjmuje na siebie żadnej odpowiedzialności.

סאוויעטן אין פעלקערבונד
אדער זיי וועלן בלויז מיטארבייטן מיט איהם

מאסקווא, 2 (ספ. טעל.)

אין די מאסקוער פאליטישע קרייזען געהען ארום עקשנות'דיגע קלאנגען וועגען דעם, אז סאוויעט-רוסלאנד וועט אין דער נאהענטסטער צייט ארייבטרעטען אין דער פעלקער-ליגע. דער קארעספאנדענט פון דער פוילישער טעלעגראפען-אגענטור האט וועגען דעם אנגעפרעגט די סאוויעטישע אפיציעלע פאקטארען, וועלכע האבען נישט געלייקענט ווערקלעהרענדיג, אז אזא מעגליכקייט איז נישט אויסגעשלאסען.

לויט אנדערע ידיעות דארף מען די לעצטע רעדעס פון מאלאטאוו'ן און ליטוויניאוו'ן פערשטעהען נאר אין זין פון גרייטקייט מיטצואַרבייטען מיט דער פעלקער-ליגע, אהן דאס פארמעלען אריינטרעטען אין דער ליגע.

ראדעק בעשולדיגט דייטשלאנד
אין אנ'אטענטאט אויפ'ן שלום אין אייראפא

מאסקווא, 2 (ספ. טעל.)

אין ניי-יאהרס נומער פון „איזוועסטיא" איז אפגעדרוקט אן ארטיקעל פון קארל ראדעק א.ג. „צוגרייטונגען צום קאמף וועגען דער נייער איינטיילונג פון דער וועלט", דער מחבר בעשולדיגט דייטשלאנד און יאפאן, אז זיי שטרעבען צו שטערען די רוהה אין דער וועלט.

דייטשלאנד — שטעלט ראדעק פעסט — "עאליזירט דאס פראגראם פון „מיטעל-אייראפא", שטרעבנ אונטערצואָרדענען אונטער זיך דערוויל ווירטשאפטליך און דאן אויך פאליטיש א רייה אייראפעאישע מלוכות.. דער דייטשער פראגראם איז געווענדעט אויך גאנץ געגען פראנקרייך, וועלכער דייטשלאנד וויל אפנעהמען די פעראייבעדעטע, ווי אויך געגען סאוויעט-רוסלאנד.

דאס זעלבע טוט יאפאן אויפן ווייטען מזרח, ראדעק האלט, אז דייטשלאנד און יאפאן האבען אנגעהויבען א קאמף וועגען א נייער איינטיילונג פון דער וועלט, וואס איז געווענדעט געגען די אינטערעסען פון סאוויעט-רוסלאנד, פראנקרייך, פוילען, קליינע קאליציע, באלטישע לענדער, ריגא און אמעריקא.

קאנצלער דאלפוס שטעלט פעסט
אז דער קאנפליקט צווישען עסטרייך און דייטשלאנד דויערט ווייטער

וויען, 2 (ספ. טעל.)

די ניי-יאהרס-רעדע פון קאנצלער דאלפוס דורך ראדיא האט אין די פאליטישע קרייזען ארויסגערופען א גרויסע סענסאציע. לויט'ן טאן פון דער רעדע קען מען זעהען, אז דער קאנפליקט צווישען עסטרייך און דייטשלאנד דויערט ווייטער און ס'זעהען נישט פעראן קיין אויסזיכטען, אז ער זאל ליקווידירט ווערען.

175 פערזאן אומגעקומען אין אמעריקא
פון אויטא-קאטאסטראפעס אין דער סילוועסטער-נאכט

ניו-יארק, 2 (ספ. טעל.)

אין דער סילוועסטער-נאכט איז אין אמעריקע געווען א גוואלדיגע בעוועגונג. דעם גרויס פון דער בעוועגונג קען מען אפשאצען דערמיט וואס אין דער דאזיגער נאכט זענען אומגעקומען פון אויטא-קאטאסטראפעס 175 פערזאן.

היטלער האט פערבאטען שמעלינגען
צו קעמפען מיטן יודישען באקסער לעווינסקי

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.)

פון טשיקאגא איז אנגעקומען א ידיעה, אז דער קאנצלער היטלער האט געפאדערט פון דייטשען באקסער שמעלינג, אז ער זאל זיך צוריקציהען פון באקס-קאמף, וועלכער דארף פארקומען אין טשיקאגא דעם 16 פעברואר מיט דעם יודישען באקסער קיד-לעווינסקי פון אמעריקא. לעווינסקי איז א יוד און זיין מוטער שטאמט פון פוילען. זיין אימפרעסאריא האט היינט גענעבען צו וויסען, אז דער מעטש קען נישט פארקומען צוליב דעם, וואס היטלער האט פערוועהרט שמעלינגען צו קעמפען מיט א יודישען באקסער.

פון דעם קען מען זעהען, ווי איזאריכטיג ס'זענען די צוזאגען פון דייטשען אלימפישען קאמיטעט, אז יודען וועלען נישט געמאכט ווערען קיין שטערונגען ביי דער אלימפיאדע אין בערלין.

2500 עראפלאנען פאר ענגלאנד
פאדערט לארד ראטערמער

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.)

אין דעם ניי-יאהר-ארטיקעל פון לארד ראטערמער פאדערט ער וואס גיכער צו פערזיכערען ענגלאנד פאר דער מעגליכקייט פון א לופט-אנגריף. אין זיין ארטיקעל, שרייבט דער לארד ראטערמער, אז אין פערלויף פון די נאהענטסטע 3 יאהר וועט ענגלאנד דארפען צו איהר פערטיידיגונג 25 טויזענד עראפלאנען. דער מחבר שטעלט פעסט, אז אין איצטיגען מאמענט איז דאס פראנצויזישע לופט-וועזען אין דער צאהל דרייפאך גרעסער ווי דאס ענגלישע.

ארעסטירט פיל גייסטליכע אין רומעניען
אין צוזאמענהאנג מיט'ן אטענטאט אויפ'ן פרעמיער דוקא

בוקארעשט, 2 (ספ. טעל.)

אין די גרעסטע רומענישע שטעט דויערט ווייטער דער בעלאגערונגס-צושטאנד, די רוהה איז אבער נישט געשטערט געווארען. די ארעסטען צווישען די מיטגלידער פון דער „אייזערנער גווארדיע" דויערען ווייטער.

נאר אין בוקארעשט זענען פערהאלטען געווארען אנ'ערך 600 מיטגלידער פון דער דאזיגער ארגאניזאציע, אממייסטען סטודענטען. צווישען די ארעסטירטע געפונען זיך פיל גייסטליכע.

נישט קוקענדיג אויף דער מיליטערישער צענזור האבען זיך אין דער פרעסע בעוויזען נאטיצען, אז די פעראנטווארטליכקייט פאר'ן אטענטאט טראגט נישט נאר די „אייזערנע גווארדיע" נאר אויך דער געוו. פרעמיער וואיעוואד וואידא, וויל ער האט כסדר אונטערשטיצט די „אייזערנע גווארדיע". די פרעסע האט אויך נישט אדורכגעלאזען די ידיעה, אז דער אטענטאט איז אויסגעפיהרט געווארען אונטערן איינפלוס פון די דייטשע נאציאנאל-סאציאליסטען.

דעם טיפסטען בייליד דריקען מיר אויס אונזער פריינד

חיים לעוואקאוויטש

צוליב'ן טויט פון זיין ליבע

מוטער נ"ע

זייט בעטרייסט מיט די טראדיציאנעלע ווערטער: המקום ינחם אתכם בתוך שערי אבלי ציון וירושלים.

שלום שווארצאוסקי און פאמיליע.

שווארצבערג'ס
בעוואוסטע קאפעלושען-ווערקשטעל

ביז איצט פיעטריקאווער 50, געפינט זיך איצט

6-ער שערפיען 30

(בענעדיקטא). פראנט, געוועלב

עמפפעהלט א גרויסען אויסוואהל פון

דאמען און מענער-היט

בעמערקונג: אלע רעפעראטורען, וואס זענען געגעבען געווארען אויפ'ן אלטען אדרעס קענען לויט'ן נייעם אדרעס אויסגעפויפט ווערען.

די פערוואלטונג פון דער געז. צו פלעגען קראנקע

„בקור חולים" און דער קאמיטעט „אוזדראווסקא"

מאכען בעקאנט, אז אין חודש יאנואר 1934 וועלען פארקומען הזכרות אין דער שוהל פון דער געזעלשאפט אויף פלאץ וואלנאשטשי 10, צו וועלכע עס לאדען איין קרובים, פריינד און בעקאנטע לויט פאלגענדען סדר:

דעם 4 יאנואר 8 זייגער פריה נאך נ"ע דוד פרוסאק

טאג	שעה		נאמען
„	„	„	הינדע קאז
„	„	„	בעלא נעלבארד
„	12.30	בייטאג	נאטאן טשאמאנסקי
5	„	„	לולא זאובערמאנובנא
7	12	„	אדאלף ברוזדא
7	12.30	„	קאראל ווײלע
7	1	„	לודוויק און רוזשא הערשעפט דאמאנאוויטש
10	8	זייגער פריה	מיכאל קארא
12	„	„	פעלא שלעדזאנסובנא
12	„	„	עליאש פאנסקי
13	10	„	דוד פרידענזאן
14	12	בייטאג	סאלאמאן שיק
14	12.30	„	מארקוס זיילאנד
14	1	„	א. י. אסטראוסקי
16	8	זייגער פריה	משה קאהאן
18	12.30	בייטאג	טעאפילא נויפעלד
18	1	בייטאג	סאלאמעא גוטמאן
19	12.30	„	היימאן דאבראניצקי
20	10	פריה	לוציאן קאן
21	12.30	בייטאג	לואיס אבראמאוויטש
22	12.30	„	העלענא וויטאלדאווא קרול
22	1	„	מיכאל לינדענפעלד
24	12.30	„	בן-ציון שולמאן
25	8	פריה	ראזאליא ראזענבלאט
26	8	„	ישכר שעפס
26	8	„	פעליציא ראזענטאל
26	12.30	„	מאריא און וולאדיסלאווא נויפעלד
27	10	„	שמעון גאלדבלום
28	12.30	בייטאג	בערטא קאזינאווא
29	12.30	„	איזידאר וויזנער
30	8	פריה	חנה מלכה קרול

שנעלער אויסקויף פון

פאטענטען
און רעגיסטריר-קארטען

פאר דעם יאהר 1934

אין ביורא

ב. מאז,

פיעטריקאווער 10

רוטינירטע

קראנקען-שוועסטער

נעמט אן:

דיזשורען, מאסאזשען און איינשפריצונגען.

טעלעפאן 157-49

כירורגישער קאבינעט

Dr. med. M.

Eljasberg

80 פיעטריקאווער 80

טעל. 117-87.

נעהמט אן פון 3–5 נאכמיטאג.

Dr. med.

Ignacy Grynberg

ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען

צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15

נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

ערעפענט געווארען
אויף פיעטריקאווער 59

געוו. „Rogów"

פון גרעסטען אנאטאמיש-פאטאלאגישען

מוזעאום

וואס בעזיצט 6 אפטיילונגען, איבער 1000 עקספאנאטען, זעלטענע נאטור-ערשיינונגען פון דער וועלט ווי: צווייצוזאמענגעוואקסענע קינדער (Sjami) א ציקלאפ מיט איין אויג, א קינד מיט 2 פנימ'ער א. ז. וו.

אפען טעגליך פון 11 פריה ביז 11 אוו.

איינטריט נאר 50 גר.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 6—9 אוונט.

זונטאג פון 10—1 בייטאג.

אלע ארט אנאליזען.

פאר ארבייטסלאזע רעדוצירטע פרייזן

אויערן, נאז און האלז-קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישע פון 11–2 און פון 5–8 אוונט.

וויכטיג פאר דער לאדזער בעפעלקערונג

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז

עס איז ערעפענט געווארען דאס

אמבולאטאריום

ביים פעראיין „עזרת עניים"

נאדלודקא 8, טעל. 153-99

וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן ארט פון 9 פריה ביז 7 אוו.

שיקט ארויס דאקטוירים - ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים

ווי אויך **דענטיסטישע הילף**

ואשטשיקעס אין דער אמבולאטאריע און אויסער דער אמבולאטאריע פאר א מינימאלען אבצאהל

נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מינימאלע אפצאהלונגען.

די פערוואלטונג.

געזונט איז אנ'אוצר

Primeros PREZERWATYWY

איז די גאראנטיע פארן געזונט

Dr.

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראזי-קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4, 8–9 אוו.

ביליג און גוט!

די זייט 32 יאהר עקזיסטירענדיגע

קאנטא-ביכער-פאבריק

פון

ס. מאשענבערג

יעצט אונטער דער פירמא

„KSIĘGA"

פיעטריקאווער 45 — Piotrkowska 45

עמפפעהלט פאר'ן יאהר 1934 די בעסטע בוכהאלטעריע-ביכער אין גרויסען אויסוואהל צו פאבריקס-פרייזען.

25% ביליגער 25%

„מאראל און יושר פון האטענטאטען"

ליטווינאווס רעדע וועגען דער פאליטיק פון ס.ס.ס.ר.

פאליץ האט אנגעוויזן דערויף, אז די סאוויעטן רעגירונג וועט אויסנוצן די סעסיע פון צענטראלן אלפעראבאנדישן אויספיהר-קאמיטעט, וועלכע האט זיך אנגעהויבן מיט עטליכע טעג צוריק, כדי אויפצוקלערן איהר שטעלונג אין די פראגען פון דער געשאפענער אינטערנאציאנאלער סיטואציע. אזוי האט זיך טאקע פאסירט. דער פאלקסקאמיסאר פאר אויסערליכע ענינים ליטווינאוו איז אויף דער סעסיע ארויסגעטראטן מיט א גרויסער עקספאזע. מען דארף בעמערקן אין אכט, אז ליטווינאוו איז איצט געקומען אהיים קיין מאסקווע נאך א רייע טריומפען אין דער אויסערליכער פאליטיק. דאס האט ער געבראכט די אנערקענונג פון די פעראייניגטע שטאטן, א פאקט וועלכער ווערט אין רוסלאנד זעהר הויך געשעצט; ער האט עס דורכגעפיהרט איבעריגע אנדערע אויכ געוועהנליכע ווייכע שריט פון דער סאוויעטישער אויסערליכער פאליטיק, ווי די דערנעהנטערונג מיט פוילן און מיט פראנקרייך. ער האט מיט עטליכע חדשים צוריק געשלאסן דעם מזרח-פאקט אין וועלכן ס'איז צום ערשטן מאל געגעבן געווארן א קלארע דעפיניציע וואס עס איז אזוינס אנאגרעסאר און געגעבן נומען מען דארף אין פאל פון נויטווענדיגקייט אנווענדן די געהעריגע סאנקציעס; פאר דיין אמטירען איז געקומען די באטייליגע אפקיהלונג פון די בעציהונגען צווישן היטלעריסטישן דייטשלאנד און סאוויעטן-פערבאנד און די אנווייזונג דערויף אז די סאוויעטישע טעריטאריע איז א געגענשטאנד, אין וועלכן עס קאנצענטרירן האלז און לייב די ריטערס פון ראזענבערגס האקענקרייץ. די עקספאזע פון ליטווינאוו איז העריבער סיי אין סאוויעטן-פערבאנד, סיי אין דער גאנצער פאליטישער וועלט אויפגענומען געווארן אלס די וויכטיגסטע פאליטישע געשעהעניש אין סוף פון פערגאנגענעם יאהר.

די עקספאזע וועלכע וועט האבן א ריזיגע בעדייטונג פאר די פאליטישע געשעהענישן אין נייעם יאהר, גיט א קלארער בילד פון דעם ווי אזוי די סאוויעטן שטעלן זיך פאר דעם ווייטערדיגן גאנג פון זייער פאליטיק אין בעציהונג צו דער וועלט.

פאר פוילן האט א בעזונדערע בעדייטונג דער פראגמענט פון ליטווינאווס רעדע, אין וועלכן ער האט אין נאמען פון דער גרויסער סאוויעטישער רעפובליק און פון די פעלקער, וואס בעוואוינען די רעפובליק זיך ארויסגעזאגט געגען דער רעוויזיע פון די גרעניצן; ווען ליטווינאוו רעדט וועגען צוזאמענארבייט, שטרייכט ער אונטער דעם פאקט פון דער פויליש-סאוויעטישער דערנעהנטערונג, און די קאמפס-גרייטקייט פון ססר.

רעדענדיג וועגן דער רעוויזיע פון די גרעניצן האט ליטווינאוו אונטערגעשטראכן אז ס.ס.ס.ר. איז נישט געגען דער רעוויזיע פון די טראקטאטן אויף א פרידליכן וועג, אבער אונטער דעם בעדינג אז די רעוויזיע וועט בעזייטיגן די עקזיסטירענדיגע עוולה'ס און וועט נישט שאפן נייע, נאך גרעסערע קשיות'עס, אבער עס זענען פאראן פראיעקטן פון רעוויזיעס, וועלכע דארפן בעפרידיגן די בעדערפענישן פון די בעזיגטע מלוכות. איך ווייס נישט, האט מיט א בעזונדערן נאכדרוק אונטערגעשטראכן ליטווינאוו, צי דאס זענען האטענטאטישע בעגריפן פון מאראל און פון גערעכטיגקייט, אבער זיי זענען נישט פון ארישער אפשטאמונג. די פראבע צו רעאליזירן די דאזיגע בעגריפן וועט זיך אנשטויסן אויף דער גאנצער מאכט פון אונזער הונדערט-מיליאניגער מלוכה.

אזעלכע קלארע און אפענע דיבורים האט די היטלעריסטישע דיפלאמאטיע שוין לאנג נישט געהערט פון אזא אפיציעלער שטעלע. עס פערשטייט זיך אז ליטווינאוו האט דא געמיינט די וואהנזיניגע פראיעקטן פון די היטלער-פאנטאסטן צו מארשירען איבער רוסלאנד, זיך טיילן מיט טעריטאריע פון ראטען-פערבאנד, אויסנוצן שטיקער פון סאוויעטן לאנד פאר זייער קאלאניזאציע, צונעמען אוקראינע אדגל. ליטווינאוו — און ער האט גערעדט נישט אלס ארימער ביאליסטאקער ייד נאר אלס פיהרער פון דער אויסערליכער פאליטיק פון איינער פון די מעכטיגסטע מלוכות פון דער געגענווארט — האט ערקלערט די גאוואהדיגע טעוטאנען אז ביים פרוב צו רעאליזירן זייערע משוגעת'דיגע פלענער וועלן זיי זיך אנשטויסן אויף אזא פויסט, וועלכע קען זיי אויף איביג אפשלאגן זייערע תשוקות.

באלד נאך דעם דאזיגן אפשניט פון דער רעדע וועלכע האט געמאכט א טיפן איינדרוק אין דער דיפלאמאטען-לאזשע און צווישן די פערטרעטער פון דער פרעסע, איז ליטווינאוו איבער צו דער בעציהונג פון די סאוויעטן צו די אינטערנאציאנאלע שלום-ארגאניזאציעס. ער האט, דהיינו, ערקלערט אז ס.ס.ס.ר. האלט זיך נישט אפ אויסצונוצן קיין שום פון די עקזיסטירענדיגע אינטערנאציאנאלע ארגאניזאציעס, אפילו אזעלכע וועלכע דארפן ערשט אויפשטיין, אויב די סאוויעטן וועלן קאנען זיין זיכער אז זיי וועלן דינען דער זאך פון שלום. די דאזיגע ערקלערונג בעדייט אז אין סאוויעטן-פערבאנד איז פארגעקומען אן איבערברוך אין דער בעציהונג צו דעם מין אינסטיטוציעס ווי דער פעלקערבונד, דאס איז נאך מעהר בעמערקענסווערט, וואס אזא ערקלערונג מצד רוסלאנד קומט אין מאמענט ווען דייטשלאנד און יאפאן האבן ארויסגעטראטן פון דער פעלקערליגע.

ליטווינאוו האט א גרויסן פאסוס פון זיין רעדע געווידמעט פוילן, ער האט אנגעוויזן דערויף אז די געשלאסענע פאקטן פון נישט אגרעסיע און די דעפיניציע פון ווארט „אנגרייפער" האט אין א גרויסער מאס מיטגעהאלפן צו פערשטארקן דעם געגענזייטיגן צוטרוי צווישן די ביידע מלוכות, די פאליטישע לאגע אין אייראפע האט געשאפן געמיינזאמע אינטערעסן, געמיינזאמע סכנות פאר ביידע לענדער. אויב פוילן און די סאוויעטן האבן פריהער זיך נישט אפגעגעבן קיין דין וחשבון וועגן דער געמיינזאמקייט פון די זארגן, האבן זייערע געמיינזאמע געגנער אונטערגעזאגט אז עס מוז קומען צו א דערנעהנטערונג און צו אן ענגערער פערשטענדיגונג צווישן רוסלאנד און פוילען, כדי צו זיין גרייט אפצושלאגן די געמיינזאמע געפאהר.

ליטווינאוו האט מיט פרייד קאנסטאטירט אז אין דער פוילישער געזעלשאפט לאזט זיך בעמערקן אן איבערברוך אין די בעציהונגען צו די סאוויעטן. דאס בעווייזט אז די ברייטע קרייזן פון דער פוילישער געזעלשאפט הויבן אן ביסלעכווייז צו קומען צו דער איבערצייגונג אז צווישן ס.ס.ס.ר. און פוילן איז נויטיג און מעגליך א פארשטענדיגע צוזאמענארבייט.

דעם לעצטן פאסוס פון זיין רעדע האט ליטווינאוו געווידמעט דער אנטוואפענונגס-קאנפערענץ, אויסדריקענדיג זיין פעסימיזם וועגן דער מעגליכקייט פון אנטוואפענונג אין איצטיגן מאמענט, ווייל עס איז נישט מעגליך צו אנטוואפענען די, וועלכע מאכען א געפערליך פון זייער געוועהר אהער די, וועלכע האבן בדעה צו מאכען אזא געפערליך און דער באהערשער צוקונפט נאך אין א גרעסערן מאסשטאב.

די רעדע פון ליטווינאוו האט זיך לויטן מוסטער פון די גרויסע רעדעס, וועלכע ס'איז אין פערשידענע צייטן אויסגעקומען צו הערען פון סאוויעטישע מלוכה-מענער, אויסגעצייכנט מיט איהר קלארקייט און אפענהארציגקייט. דער רעדנער האט געשטעלט דעם טראף אויף די וויכטיגסטע פראבלעמען פון דער לויפענדער פאליטיק. אזוי אפענהערציג קען ווירקליך רעדען א פארשטייער פון א מלוכה, וועלכע פיהלט איהר קראפט און שטרעבט באמת צו דערהאלטן דעם שלום אין דער וועלט. (פ.ב.)

די ערמארדונג פון רומענישן פרעמיער

נאך א ווארנונג פאר דער געפאהר פון היטלעריזם

דער רומענישער פרעמיער דוקא איז געפאלען א קרבן פון דער אייזערנער גווארדיע, דער רומענישער עקסטרעם-אנטיסעמיטישער און פאשיסטישער ארגאניזאציע, וועלכע האט איבערגענומען אלע גוטע מעטאדן פון היטלעריזם, דער מארד פון פרעמיער דוקא, מיט וועמענס נאמען עס איז אין רומעניען געווען פערבונדן די האפנונג אויף דער איינפיהרונג פון א נייעם רעזשים, פון קאמף געגען די אנטיסעמיטישע און היטלעריסטישע עקסצעסן האט העל בעלויכטן דעם מצב אין גאנץ אייראפע האט בעוויזן ווי ווייט עס זענען פערסמט פון היטלעריסטישע גיפט די שוואכע מוחות פון כלערליי נאציאנאליסטישע וואהנזיניגע קעפ.

די בעוועגונג, וועלכע שטייט איצט ביי דער מאכט אין דעם אמאל קולטורעלן לאנד, האט פון איהר ערשטן קיום אן אנגענומען טעראר אלס מיטעל פון פאליטישן קאמף. די ערמארדונג פון ערצבערגערן, פון ראטענוי'ען, זענען ארויס פון די דאזיגע גרופען, וועלכע האבן זיך איצט גענומען מיט דער גאנצער מאכט און בארבארישקייט צו דער רעטונג פון דייטשלאנד. איצט ווערן די מערדער פון ראטענוי'ען געפייערט אלס נאציאנאלע העלדען, אלס אנקינדיגער פון דער נאציאנאלער רעוואלוציע, פונקט ווי עס ווערט איבעריגענס געפייערט אלס גרויסער העלד פון פאלק דער סאטענער הארסט וועסעל: אזוי ווילן געבעלס און היטלער.

דער קולט פון קראפט און פון געוואלט, וועלכער ווערט ארויסגערוקט אויפ'ן ערשטן פלאן אין דער גאנצער וועלט אנשויאונג און איז דער פראקטישער טאגטעגליכקייט פון דריטן רייך איז געווארן א יסוד פאר פאליטישער האנדלונג און קאמף און איז איבערגענומען אין די אנדערע לענדער, וואו די „גרויסע אידעען פון היטלערן און גערינגען האבן געטרייע נאכפאלגער.

עס איז דעריבער נישט קיין וואונדער, וואס אט די אלע יונגעלייטלעך, די רומענישע נאכפאלגער פון נאציאנאל-סאציאליזם, די העלדען, וועלכע שלאפן און אין חלום זעהען זיי די גרויסע קאריערעס, וואס ווארטן אויף זיי מיטן מאמענט ווען די מאכט זאל אריבער צו זיי אין די הענט און זיי וועלן אנהויבן מאכען ארדנונג אין לאנד לויט זייער פערשטאנד און לויט די באנעלע מוסטערן פון היטלער-דייטשלאנד אויך די העלדען האבן איבערגענומען דעם גלויבן אין דער אלמעכטיגקייט פון רעוואלווער און באמבע. אנ'אייגענע טראדיציע האבן זיי א גוטע: דאס איז די טראדיציע פון די רומענישע סטודענטען, פון דער כוליגאנעריע, וועלכע פלעגט פון צייט צו צייט מאכען לוסטיגע שפאצירען איבער יודישע קעפ ביים פרייליכן אפלויז פון אזעלכע פראפעסארן ווי קוזא אדגל.

דוקא, וועלכער האט געוואלט איינברענגען אין לאנד געוויסע יסודות פון רעכטמעסיגקייט פון אכטונג צום בירגער און צו זיינע רעכט האט נישט געפונען קיין חן אין די אויגען פון דער „אייזערנער גווארדיע". די לעצטע האבן זיך גע'קוקט אויפ'ן ביישפיל פון ראטענוי'ס מערדער, מ'האט אויף זייערע קברים געהאלטן פאטריאטישע רעדעס און עס ווערן געלייגט קרענץ דורך די העכסטע מאכט-שטייער פון דער איצטיגער דייטשער מאכט. די האבן געזעהן אין דוקאן א מין ראטענוי'ן און האבן געוואלט שפילן אנ'עהנליכע ראלע ווי עס האבן געשפילט די מערדער פון דעם יודיש-דייטשן מיניסטער.

די ערמארדונג פון פרעמיער דוקא אין רומעניען איז א נייער מעמענטא פאר די לענדער און פאר די גרופען וועלכע קאקעטירן ביי זיך מיט'ן נאציאנאל-סאציאליזם. דאס איז א נייער בעווייז, וואסער מורא'דיגע געפאהר עס שטעלט פאר מיט זיך די היטלעריסטישע בעוועגונג פאר דער געזונדקייט פון די פערהעלטענישן אין די לענדער פון אייראפע און מיט וואסער אנשטעקענדיגע קראפט די בעוועגונג האט שוין געלאזט איהרע גיפטיגע ווארצלען. (עו).

—==:00:==—

אויפ'ן גרונד פון בעשטייערונג

מכח דער ארגאניזאציע פון הילף

די יודישע בורזשואזיע, ספעציעל די יודישע גרויס-בורזשואזיע, האט ארויסגערוקט פון איהרע רייהען די בעסטע ארגאניזאטארען פון דער קאפיטאליסטישער ווירטשאפט. — אבער זי איז געווען הילפלאז און אומבאהאלפען אין בעציהונג צו נאציאנאל-געזעלשאפטליכע צוועקן זי האט געשאפען פאנדען און האט פערוואלט מיט זיי דורך געדינגענע ביוראקראטען אהן קיין שום געזעלשאפטליכער מאסן-קאנטראלע. די דאזיגע ביוראקראטישע אפאראטען זענען געווען טייער און שווער. זיי האבן פערנוצט די פאנדען אויף אומוויכטיגע עקספערימענטן און האבן זיך צוגעפאסט נישט צו די יודישע אינטערעסן, נאר צו די אינטערעסן פון זייערע נאציאנאלע רעגירונגען.

עס איז נישט קיין וואונדער, אז אט די ביוראקראטישע פאנדען און ארגאניזאציעס האבן נישט קיין צוטרוי איינע צו די אנדערע, אז יעדער וויל זיין דער באלעבאס, אז יעדער וויל פערטיילען זיינע פאנדען וואו עס געפעלט איהם אליין, — אז ניו-יארק וויל נישט הערען לאנדאן, און פאריז וויל נישט הערען זיי ביידע די אפוועזנהייט פון ברייטער געזעלשאפטליכער קאנטראלע ברענגט צו א הפקר-בעציהונג צו די ערנסטע אויפגאבען פון דער הילפס-ארבייט און צו קליינליכער אמביציע-דיפלאמאטיע.

עס איז קלאר, אז עס מוז אונטערגעפיהרט ווערען א געזעלשאפטליכער מאסע-בעזיס אונטער דער הילפס-ארבייט. די יודישע מאסן דארפן געפינען אין זיך דעם מוט און בעוואוסטזיין צו שאפן הילפס-ארגאניזאציעס, ווי עס איז געווען אין רוסלאנד אין צייט פון דעם קריג, — ארגאניזאציעס. וואו פיל טויזענטער מענשען האבן געצאהלט אויף גרונד פון פראגרעסיווער בעשטייערונג אין פיל שטעט א מאנאטליכן אפצאהל און גענומען אנ'אקטיווען אנטייל אין דער גאנצער ארבייט.

דאס איז נויטיג נישט נאר צוליב פרינציפיעלע סיבות; ניין, עס איז וויכטיג צוליב ריין פראקטישע צוועקן. אז מיר בעטראכטן די רעזולטאטן פון דער הילפס-אקציע, פאר די דייטשע פליטים, זעהען מיר, אז איינגאנצן האט מען צוזאמענגעקליבן ביז איצט איבער דער גאנצער וועלט 525,000 פונט. דאס מאכט נישט אויס אפילו קיין גאנצע 8 פענס אויף יעדן יודען אין דער וועלט. אויב מיר וועלן איבערגעהן צו בעזונדערע לענדער, וועלן מיר זעהן, אז דאס גרויסע יודישע אמעריקע האט געזאמעלט נאר 160,000 פונט, ד. ה. נאר 9 פענס אויף יעדן מענשן אין דער פיר-מיליאניגער יודישער בעפעלקערונג פון אמעריקע.

די ציפער פון ענגלאנד איז א גאנץ גרויסע: 195,000 פונט. אבער מיר ווייסן דאך גוט, אז די העלפט פון דער סומע איז אונטערשריבן געווארן דורך א פאר צעהנדליג „אריסטאקראטישע" יודישע פאמיליעס, וואס פערוואנדען פיל גרעסערע סומעס יעהרליך כדי צו פערפעסטיגן זייער פאזיציע אין דער ענגלישער „געזעלשאפט" און דורכצולייגן זיך א וועג צו דעם אידעאל פון יעדן רייכן יוד אין ענגלאנד — צו א „סער" אדער „ק. ס.".

עס מוז דאך אבער זיין קלאר, אז ווי ארים עס זאלען נישט זיין די ברייטע יודישע מאסן אין גאר דער וועלט, קאנען זיי ביי א מאסן-פאלקס-אקציע מאביליזירן צעהן מאל מעהר געלד, איידער די „קרבנות" וואס די יודישע פלוטאקראטיע וועט ברענגען אויף דעם מזבח פון נאציאנאלער הילף.

און דאס וויכטיגסטע איז: א חוץ דעם שאפען פון געלד, מוז דאך געשאפען ווערען א ברייטע דעמאקראטישע קאנטראלע, וואס זאל זארגען, אז די געלדער זאלען ווערען פערווענדט נישט מיט צדקה-מעטאדען, נאר צום אויפבויען און פערפעסטיגען די לעבענס-בעדינגונגען פון די יודישע ארבייטענדיגע מאסן.

בעשלוסן פון די האלענדישע ציוניסטן

אמסטערדאם, (י.ט.א.) אויף דער נאר וואס געשלאסענער 34-טער יעהרליכער קאנפערענץ פון די ציוניסטן-פעראייניגונג אין האלאנד — האט דער פארזיצער פ. בערנשטיין (ראטערדאם) פראקלאמירט אין זיין עפענונגס-רעדע די פולשטענדיגע נייטראליטעט פון די האלענדישע ציוניסטן אין די פראגען פון אלגעמיינער לאנד-פאליטיק. יעדער ציוניסט האט דאס רעכט צו בעהערען צו וועלכער עס איז פאליטישער פארטיי אין לאנד מיט'ן אויסנאהם פון דער קאמוניסטישער פארטיי, ווייל דער דריטער אינטערנאציאנאל איז א פיינד פון דער יודישער נאציאנאל-היים אין א"י. אין צווייטען טאג פון די פערהאנדלונגען איז איין מיטגליד פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין האלאנד, וועלכער האט זיך אנגעשלאסן אין דער קאמוניסטישער פארטיי, מיט א גרויסער מעהרהייט שטימען אויסגעשלאסן געווארן פון ציוניסטן-פערבאנד.

די קאנפערענץ האט אויסגעהערט א רעפעראט פון א. עהרענפעלד (האאג), וועגן דער לאגע אין דער ציוניסטישער וועלט-ארגאניזאציע און וועגן דער איינוואנדערונגס-פאליטיק פון דער א"י-רעגירונג. די קאנפערענץ האט אנגענומען א רייהע בעשלוסן וועגן פאליטישע און ארגאניזאציאנעלע פראגען. אין איין רעזאלוציע ווערט די מאנדאט-מאכט אויפגעפאדערט צו פיהרן אנ'אקטיווע פאליטיק פאר דעם אויפבוי פון דער יודישער נאציאנאלער היים אין גייסט פון די מאנדאט בעשטימונגען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מיטוואך 3 טז טבת תרצ"ד

יאנואר

זון-אויפגאנג 7.45
זון-אונטערגאנג 3.35

ניי-יאהר-ווינשע פאר'ן מלוכה-פרעזידענט

איז דער וואיעוואודזטווע און אין מאגיסטראט

דעם 1-טען יאנואר האט דער לאדזשער וואיעוואדע האוקע-נאוואק אפגענומען ניי-יאהר-ווינשען פאר'ן מלוכה-פרעזידענט און פאר דער רעגירונג.

וואונשען האבען איבערגעגעבען פארשטעהער פון דער גייסטליכקייט, פון דער ארמעע און פון די קאנסולען. פארשטעהער פון דער מאכט און א גאנצע רייה דעלעגאציעס פון מלוכה- און קאמונאלע בעאמטע, ווירטשאפטליכע און האנדווערקער-ארגאניזאציעס און פראפעסיאנעלע פאראיינען פון דער גאנצער לאדזער וואיעוואודזטווע.

* * *

דער שטאטישער רעגירונגס-קאמיסאר, אינזש. וואיעוואודזקי, האט אפגענומען ניי-יאהר-ווינשען אין מאגיסטראט פון די העכערע שטאטישע בעאמטע, פארשטעהער פון פאליטישע, געזעלשאפטליכע און ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס.

אין נאמען פון די שטאטישע בעאמטע, האט דעם קאמיסאר געווינשען דער מאגיסטראט-דירעקטאר, קאלינאווסקי.

געוועלבער וועלען פערזיגעלט ווערען

פאר'ן האנדלען אין דער נישט דערלויבטער צייט

(2) אין די נאהענטסטע טעג הויבט אן די אדמיניסטראטיווע מאכט אן אקציע, און דערצו — א זעהר הארבע אקציע! — געגען די געוועלבער, וואס האנדלען איבער דער נארמאל-דערלויבטער צייט און אין די זונטאג-טעג און חגאות.

עס וועלען געמאכט ווערען ספעציעלע אבלאוועס, און די אינהאבער פון געוועלבער, וואס וועלען האנדלען מחוץ דער פארשריפט-צייט, וועלען צוגעצויגען ווערען צו גריכטליכער פעראנטווארטליכקייט, און די געוועלבער זייערע וועלען פערהתממ'עט ווערען ביז עס וועלען צוגעשטעלט ווערען פראטאקאלען, ס'וועלען בעשטימט ווערען שטראפען א.א.וו.

נעכטען האט מען ביים אויסקויפען פאטענטען

שוין פערלאנגט צוצאהלען שטראף

ערשט מיטאג-צייט איז די פעראָרדנונג אויפ'ן נעכטיגען טאג בטל געווארען

נעכטען, ווען די סעקרעטארען פון די סוחרים-פעראיינען זענען געקומען אין די שטייער-אמטען אויסקויפען פאטענטען פאר די מיטגלידער, האבען די קאסעס פערלאנגט, א חוץ דער סומע פאר'ן פאטענט אויך שטראף-צושלאג אין דער הויך פון $1\frac{1}{4}$ פראצענט. דאסזעלבע האט מען אויך בענומען פון פריוואטע פערזאנען. די סעקרעטארען האבען זיך אפגעהאלטען פון איינצאהלען פאר די פאטענטען, ווייל זיי האבען דאס מאטיווירט דערמיט, אז זיי וואלטען פאר די פאטענטען נאך איינגעצאהלט דעם 31. דעצעמבער, נאר היות ווי דעם טאג איז געווען תנא, טוען זיי דאס היינט. זייערע טענות האבען אבער קיין פעולה נישט געהאט.

באלד איז אין שטייער-אמט געקומען דער פרעזעס פון קליינהענדלער-פעראיין (אגראדאווע 10) ה' ראזענבערג, וועלכער האט אנגעהויבען צו אינטערווענירען ביי די נאטשעלניקעס פון די שטייער-אמטען, אבער אויך דאס האט נישט געהאט קיין ווירקונג. די נאטשעלניקעס האבען ערקלעהרט, אז זיי האבען וועגען דעם א בפירושע פעראָרדנונג.

פרעזעס ראזענבערג האט זיך דאן געווענדעט צו דער האנדעלס-קאמער, דער וויצע-דירעקטאר זאנד האט געמאכט שטארקע בעמיהונגען, אז די פעראָרדנונג זאל אויפן נעכטיגען טאג בטל ווערען.

פרעזעס ראזענבערג האט דאן אפגעהאלטען קאנפערענצען מיט'ן פרעזעס פון פינאנץ-אמט קיבארסקי און מיט'ן נאטשעלניק רידזעווסקי און ערשט ארום 1 א זייגער האט ער אויסגעפועלט, אז די פעראיינען זאלען קענען אויסקויפען פאטענטען פאר זייערע מיטגלידער אהן שטראף, די פריוואטע פערזאנען האבען אבער שוין געמוזט צאהלען די שטראף, וואס וועט זיין דעם היינטיגען טאג, איז נאך נישט בעקאנט. די סוחרים און קליינהענדלער-פעראיינען וועלען היינט זיך בעמיהען, אז מ'זאל קענען איינצאהלען פאר פאטענטען אהן שטראף.

די יודישע ארבייטסלאזע געהען איבער

פון אומזיסטע מיטאגען אויף פראדוקטען-שטיצע

דער הויפט-פראדוקט איז... סלאנינע.—ראבינאט אינטערווענירט.— געפאהר פון ליקווידאציע פון דער קוך פאר אומזיסטע מיטאגען

מיר האבען שוין נישט איין מאל אויפמערקזאם געמאכט אויף דער עולה וואס איז געטאן געווארען די יודישע פעראמטע און ארבייטסלאזע מיט'ן אפשטעהלען פון זיי, דורכ'ן ארבייטס-פאנד, די אומזיסטע מיטאגען, ווי בעקאנט זענען מיטאגען געבליבען נאר פאר די ארבייטסלאזע, וועלכע זענען רעגיסטרירט אין מלוכהשען ארבייטס-פערמיטלונגס אמט. אזוי ארום האבען עטליכע טויזענד יודען, ווען מענס איינציגע שפייז איז אפשר געווען דאס מיטאג וועלכע די האבען בעקומען, אויך דאס פערלוירען, אלע אינטערווענצען אין לאקאלען קאמיטעט פון ארבייטס-פאנד און אין דער ווארשאווער צענטראלע האבען קיין רעזולטאט נישט געבראכט. די קוך פון „נותן לחם" האט ווייטער בעקומען ארויס צוגעבען מיטאגען, נאר פאר „די גליקליכע" וועלכע האבען לעגיטימאציעס פון „פופ".

איצט ווערט אויך דער דאזיגער ענין רעפארמירט. דער ארבייטספאנד שטרעבט איבאנצען צו ליקווידירען דאס ארויסגעבען אומזיסטע מיטאגען פאר די ארבייטסלאזע און אנשטאט דעם געהען זיי איבער אויף אזויגערופענע „סוכא סטראווא" (טרוקענע שפייז) ד.ה. אז אנשטאט מיטאג בעקומען די ארבייטסלאזע טרוקענע שפייז-פראדוקטען וועלכע ווערען די ארויסגעגעבען אין דעם אלגעמיינעם פוילישען קאאפעראטיוו.

אויך אין דער קיך פאר יודישע ארבייטסלאזע ביים „נותן לחם" הויבט דער ארבייטספאנד בהדרגה אן צו פערקלענערען די צאהל מיטאגען און שיקט איבער די יודישע ארבייטסלאזע אויף „סוכא סטראווא" אזוי אז ביזן ערשטען אפריל וועט אינגאנצען ליקווידירט ווערען די קיך פאר יודישע ארבייטסלאזע, הגם פאר קריסטליכע נישט-פעראמטע ארבייטסלאזע וועלען בלייבען די קיכען.

אבער ביי דער געשיכטע האט נאך פאסירט אן אנדער געשיכטע: די יודישע ארבייטסלאזע וועלכע זענען איבערגעשיקט געווארען אויף דער אזוי גערופענער „סוכא סטראווא" בעקומען אויך די-זערע פראדוקטען אין דעם אלגעמיינעם פוילישען קאאפעראטיוו, ווען די יודען האבען אפגענומען דיזערע פעקלעך און האבען זיי איבערהיים אויפגעפאקט האבען זיי דארט געפונען אנדערע פראדוקטען געפינען א היפשע פארציע סלאנינע. די יודען האבען שוין דערביער שוין נישט געקענט בענוצען די גאנצע פראדוקטען. אלע ביטעס וועגען דעם אז די סלאנינע זאל פאר די יודישע שטיצע בעהמער פערביטען ווערען מיט אן אנדער כשר פעטס, אדער די יודישע ארבייטסלאזע זאל מען די פראדוקטען ארויסגעבען עפעס אין א יודישער אינסטיטוציע האבען קיין פעולה נישט געהאט.

נעכטען האט זיך א דעלעגאציע פון די אנגעזעהנסטע בעהמער געווענדעט וועגען דעם ענין צום ראבינאט און דער קהלה, וועלכע וועט אין דער היינטיגער אונטערנעהמען אנאינטערווענץ.

בכלל וואלט די קהלה געדארפט אונטערנעהמען אן אקציע אז ס'זאל נישט קומען צו דער ליקווידאציע פון דער אומזיסטער מיטאג-קוך, ווי אז ארימער און אנ'עלענדער יוד האט סוף-כל סוף דאך געקענט בעקומען א ביסעל ווארים עסען.

שרפה אין א זאדע-וואסער-פאבריק

(2) נעכטען איינדערפריה איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער זאדע-וואסער פאבריק פון ז. גא מאליבסקי (קילינסקיעגא 97).

די ארויסגערופענע 2 פייער-לעשער-אפטיילונגען האבען באלד די שרפה איינגעלאשען אבער די פאבריקס-איינריכטונג איז דאך אינגאנצען פערברענט געווארען.

דער היזק איז א גאנץ בעדייטענדער.

דער אריער-פאראגראף?

פאבאר-רעגיסטער פון 1913

קאן מען נאכזוכען אין מיליטער-ביורא

ביז'ן 15-טען יאנואר ד. י. קאן מען אין לאקאל פון דער מיליטערישער ביורא (פעטריק. 165) דורכזוכען דעם פאבאר-רעגיסטער פון יאהרגאנג 1913.

די פעררעגיסטרירטע האבען רעכט צו מאכען אויסבעסערונגען און אנווייזען אויף טעותים.

די קאנטראלערען פון דער פינאנץ-קאמער

זענען שוין ארויס צו קאנטראלירען די פאטענטען

(2) לויט ווי מ'איז אינפארמירט אונז פון דער לאדזער פינאנץ-קאמער זענען אין דער שטאט ארויס קאנטראלערען, וועלכע האבען אנגעהויבען צו קאנטראלירען די אויסגעקויפטע פאטענטען אויפ'ן יאהר 1934.

מחמת דעם, וואס א רייה סוחרים האבען צוליב'ן מאנגעל אין געלד נישט אויסגעקויפט די פאטענטען — האבען זיי, בכדי אויסצומיידען שטראפען, געשלאסען זייערע געשעפטען, רעכענענדיג, אז אין משך פון דער קארענץ-צייט וועלען זיי בעקומען די מעגליכקייט אויסצוקויפען די ענטשפרעכענדע פאטענטען.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. פאטאש (פלאץ קאשטשעלני 10), א. כארעמזא (פאמארסקא 12), ע. מילער (פיעטרקאווער 46). מ. עפשטיין (פיעטרקאווער 225), ז. נארטשיצקי (פשע יאזד 59), נ. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 50).

פינאנץ-אמטען קאסירען נישט דעם לוין פאר'ן רייניגען די קוימענס

(2) אין שייכות דערמיט, וואס דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט לעצטענס, אויף דער אינטערווענץ פון די הויזווירטען, אויסגעקלעהרט, אז דעם שכר פאר'ן רייניגען די קוימענס דארפען נישט קאסירען די פינאנץ-אמטען — האט די לאדזער פינאנץ-קאמער נעכטען ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג צוצופאסען זיך צו דער דאזיגער אויפקלערונג.

אמטליכעס

(2) נעכטען האט אנגעהויבען זיין 5-וואכע-דיגען אורלויב דער פאליציי-קאמענדאנט פונם לאדזער קרייז, אויבערקאמיסאר עדווארד לאנגע.

זיין ממלא מקום אויף דער צייט וועט זיין דער קאמיסאר יוזעף סטופניצקי.

Dr.

Wołkowyski

4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90

נעהמט אן אין הויט- און ווענירישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע

אויפנאהמס-שעה'ן פון 8–1 מיטאג און 5–9 אווענט.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

אויפטריטען פון

בן-ציון וויטלער

צוזאמען מיט'ן גאנצן „פילהארמאניע" אנסאמבל.

היינט, מיטוואך, 9 אווענט פרייזען פון 70 גר. ביז 2.20

צום לעצטען מאל! גרעסטער שלאגער! / גרעסטע טעאטער-סענסאציע! אויסערגעוועהנליכער ערפאלג! / רעקארד-סוקצעס!

די סענסאציאנעלע פיעסע אין 3 אקטען פון ה. זאגראניטשני

„באנדיט-דזשענטעלמען"

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער „פילהארמאניע"

אכטונג! ס'ווערען פערקויפט פארשטעלונגען פאר געזעלשאפטען און פעראיינען צו צוגענגליכע פרייזען. ווענדען זיך אין קאנצעלאריע פון יודישען טעאטער אין „פילהארמאניע"

געזעלשאפט „קולטור-ליגע"

אפט. לאדז, זשכאדניא 68, טעל. 191-15.

שבת, דעם 6-טען יאנואר, 10 פריה, קומט פאר אין פילהארמאניע

א פייערליכע

קאנצערט-אקאדעמיע

(אין צוזאמענהאנג מיט דער דער דערעפנונג פון נייעם לאקאל)

אין פראגראם:

1) בעגריסונגען.
2) אויפטריט פון כאר: דיר. ל. זעלמאן
פראגראם: הענדעל, ה. קאן, מענדעלסאן, לעוואנדאווסקי א. א.
3) ארקעסטער: דיר. ר. טעלג
פראגראם: וואלדטייפעל, טשייקאווסקי, זיידעל א. א.
4) אויפטריט פון דער דראמ. סטודיע „באגינען"

בילעטען פון 50 גר. אן שוין צו בעקומען אין קולטור-ליגע, זשכאדניא 68 און אין טאג פון דער קאנצערט-אקאדעמיע ביי דער קאסע פון פילהארמאניע

אכטונג! די „קולטור-ליגע" גיט ארויס הנחה-בילעטן אין טעאטער, קינאס און אויף קאנצערטן אויף אלע פארשטעלונגען און מעטינגען.

גאז זאל בקרוב ביליגער ווערען

(א) עהערנבכטען, ד. ה. אויף ניי-יאהר-טאג, איז אין דעם הויף פון דער שטאטישער גאזאווניע, אויף טארגאווא גאס, פארגעקומען די פייערליכע דערעפענונג פון דער נייער אויווען-איינריכטונג.

מיר דערוויסען זיך, אז אין שייכות דערמיט וועט גאז בקרוב ביליגער ווערען.

די שילער-מונדירלעך דארף מען אויך טראגען אין פעריען-צייט

(2) ווי מיר דערוויסען זיך האט דער לאדזער שול-אינספעקטאראט ארויסגעגעבען א פער-ארדענונג צו די לייטערס פון די מיטעל- און פאלקס-שולען מכוח דעם, אז די פערפליכטענדע מונדירען און די היטלען דארף די שול-יוגענד אויך טראגען אין דער פעריען-צייט.

קאנטראלע פון פערד און אייזלען

פאר נישט צושטעלען צו קאנטראלע דראהט א הארבע שטראף

פון 2-טען ביז'ן 15-טען יאנואר ד. י. דאר-פען פערד און אייזלען צוגעשטעלט ווערען צו א קאנטראלע, צי זיי זענען נישט אנגעשטעקט.

היינט, דעם 3-טען צום ערשטען מאל און מארגען דעם 4-טען צום טען 2-מאל דארפען זיך שטעלען די פערד- און אייזעל-אייגענטימער, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 1-טען פאליציי-קאמיסאריאט.

מארגען, דעם 4-טען ד. ה. (צום ערשטען מאל) און איבערמארגען, דעם 5-טען (צום צווייטען מאל) דארפען צוגעשטעלט ווערען די פערד, פון וועלכע די אייגענטימער וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען קאמיסאריאט, מיט די פאמיליען-נעמען פון A ביז K.

פאר נישט צושטעלען צו קאנטראלע, דראהט א שטראף ביז 6 וואכען ארעסט, אדער ביז 1000 זל. שטראף.

דער אריער-פאראגראף?

זעלבסטמארדען

(א) אויף פשעדזאלניאנא 97 האט זיך גע'סמט מיט זאלץ-זויער דער ארבייטסלאזער יוזעף יעשיא נעק, וועלכען פאגאטאוויע האט אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

* * *

(א) די 21-יאהריגע זאפיא קאטשמארעק פון לימאנאווסקיעגא 123 האט זיך אבגעטרונקען מיט יאדינע, און אין א שווערען צושטאנד האט מען די אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פערגעסען דאס שערעלע

איז די קימפעטארין דערפון געשטארבען

(2) אין דארף יאנאוו, לענטשיצער קרייז, איז געשעהן פאלגענדער טראגישער פארפאל:

די 28-יאהריגע מארטא פראסט האט גע-בוירען א קינד, וועלכע ס'האט ביי איהר אפגענו-מען די 66-יאהריגע „באבע" אננא גייטשאק.

מחמת צושטרייאונג האט די דאזיגע „באבע" פערגעסען א קליין שערעלע אינם אינגעווייד פון דער געווינערין, און ס'האט גאר נישט לאנג גע-דויערט, איז די געווינערין אינגאנצען א געשווא-לענע און אין מורא'דיגע יסורים געשטארבען.

געשטארבען דער דערשטאכענער אין דער סילוועסטער-נאכט

(2) ווי מיר האבען נעכטען געמאלדען, איז אין דער סילוועסטער-נאכט, אויף ראג וואולטשאנ-סקא און זשווירקי שטארק צושטאכען געווארען מיט מעסערס דער פאגאטאוויע-באאמטער סטאניס-לאוו פודלאזש.

דער שווער-פערוואונדעטער איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא-גאס, וואו ער איז נעכטען געשטארבען.

פודלאזש האט א לענגערער צייט געהערט צו פ.פ.ס. אין פאליציי איז מען זיך משער, אז דער מארד איז געווען א פועל-יוצא פון פריוועט-ליכער נקמה, אדער פארטיי-חשבונות.

Dr. med. H. LUBICZ

ספעציאליסט פאר וענערישע און געשלעכטס-קראנקן

צעגעלניאנא 7, טע. 141-32.

נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אוונט, זונטאג פון 9—11 בייטאג.

שטורמישע וואהלען אין לאדז צום „אגודה"-צוזאמענפאהר

(—) די וואהלען אין דער „אגודה" אין לאדז צו דער לאנדעס-צוזאמענפאהר, וועלכער קומט פאר די קומענדיגע וואך אין ווארשא זענען געווען זעהר שטורמיש. ווי מ'גיט אונז איבער זענען געווען וואהל בערעכטיגטע 5000, אנטיילגענומען אין די וואהלען האבען אנ'ערך 2000. געזיגט האבען די צעירים, ס'זענען אויסגעוועהלט געווארען 29 דע לעגאטען צום צוזאמענפאהר.

צי איז דאס נעמען אפטרעט-געלד — א שווינדעל?

(2) איינער שמואל פוקס, א לאקאטאר פון לאטנישע 27 האט אנגעקלאגט די הויז-ווירטען פון דעמזעלבען הויז מאיר און גאלדע ראכפעלד, אז זיי האבען אויסגענוצט זיין שווערע לאגע, וואס ער האט בשעתו נישט געהאט קיין דאך איבער'ן קאפ, און האבען ביי איהם, אלס אפטרעט-געלד אויסגעפרעסט 220 זלאטעס.

דאס געריכט האט אבער נעכטען די ראכ-פעלדס פריי געשפראכען, ארויסגעהענדיג פון דעם שטאנדפונקט, אז דא איז נישט געווען קיין פאל פון אויספרעסען.

דער דאזיגער אורטייל האט א פרינציפיעלע באדייטונג.

ארעסטירט דעם דריטען באנדיט

וואס איז פערמישט איז דעם אנפאל אויף דער אינקאסענטקע, קליין

(א) אין שייכות מיט דעם בלוטיגען באנדיטער-אנפאל אויף כאיני, איז נאך לאנגע ארומזוכענישען ארעסטירט געווארען דער דריטער באנדיט — א געוויסער באלעסלאוו גדשיוואבאוויטש, וועלכער האט זיך אויסבעהאלטען פון דער פאליציי.

ארעסטירט האט מען איהם ביי זיין „קאבאנ-קע" אויף קרוטשא 20.

געגען די דאזיגע באנדיטען: באלעסלאוו באוואק. סטאניסלאוו והראבא און געגען איהם, גדשיוואבאוויטש וועט די אויספארשונג געפיהרט אין א שנעלען טעמפא און בקרוב וועלען די זאלבאַ-דריט געשטעלט ווערען פאר א שטאנד-געריכט.

חזירים האבען אויפגעפרעסען א קינד...

(2) אין דארף באיני, קוללער קרייז האט דאס 19-יאהריגע דינסט-מיידעל סטאניסלאווא קאושי-מיערסקא עהערנבכטען געבוירען א קינד — א מיידעלע.

האט זי עס איינגעוויקעלט אין שמאטעס און אוועקגעלייגט אין דרויסען.

אינדערפריה האבען חזרים געפונען דאס וויינענדיגע עופה'לע און עס אויפגעפרעסען...

פאליציי האט ארעסטירט די יונגע פערברע-כערישע מוטער.

מען דארף לעגיטימירען די פונקציאנארען פון דער עלעקטראווניע

די דירעקציע פון דער לאדזער עלעקטראווניע מאכט בעקאנט די קאנסומענטען, אז פון 2-טען יאנואר ד.י. וועלען די פונקציאנארען וואס זענען בעשעפטיגט אין שטאט, בעזיצען לעגיטימאציעס פון אמאראנט קאליר מיט פאטאגראפיעס. די לעגיטי-מאציעס, וועלכע זענען גילטיג ביז ענדע פון לויפענדען יאהר, זענען פערזעהען מיט דעם סטעמפעל, פירמאווע פלאמבע און מיט דער אונטערשריפט פון דער דירעקציע.

די רשימות פון די צאהלערס פון הכנסה-שטייער

(א) די צייטווייליגע לאדזער שטאט-פערוואל-טונג האט ארויסגעלאזט פאר דער עפענטליכקייט אויף 4 וואכען די נאמענטליכע רשימות פון די צאהלונגס פון מלוכה'שען הכנסה-שטייער.

די דאזיגע רשימות קאן מען נאכזעהן איב'ם ביורא פון דער שטייער-אפטיילונג ביי דער לאדזער שטאט-פערוואלטונג אויף פרייהייטס פלאץ 2, נומער 1 פון האלב 9 ביז האלב איינס א טאג.

א פאבריקס-שרפה

(א) אין דער טריקנעריי פון ראפאפארט און ציבוכ'ס פאבריק אויף לעשנא 48, איז נעכטען אויסגעבראכען א שרפה.

צוויי פייערלעשער-אפטיילונגען האבען די שרפה איינגעלאשען.

די סיבה — דאס וואהל האט זיך אנגעכאפט פון דער הויכער טעמפעראטור.

הפסקה אין שטאטישען געריכט

(א) מחמת ניי-יאהר און דער בויטהוידיגקייט צו דערלעדיגען א רייה פערלעגענע ענינים, וועט דאס שטאטישע געריכט ביז'ן 9 ד.ה. נישט דורכ-פיהרען קיין שום שטראף און ציווילע פראצעסען.

פונקציאנירען פאר'ן פובליקום וועלען בלויז די קאנצעלאריעס.

ליקווידירט די מעכאנישע וועבעריי פון רעטונגס-קאמיטעט

נעכטען איז ענדגילטיג ליקווידירט געווארען די מעכאנישע וועבעריי, וועלכע איז בשעתו מיט דער הילף פון „דזשאנט" געשאפען געווארען, דורכ'ן לאדזער רעטונגס-קאמיטעט כדי אויסצובילדען יודישע מעכאנישע וועבער. די ארבייטער האבען נישט בעקומען צוגעצאהלט דעם לוין וואס איז זיי געקומען, די ארבייטער זוכען צו ווענדען צו געריכט, אבער זיי זענען אפגעשיקט געווארען פון איינעם צום אנדערען און צו קיין טאלק איז נישט געקומען.

רעפעראט פון רעדאקטאר י. אונגער אין „וויזא"

היינט, מיטוואך, 9 אין אוונט וועט אין לאקאל פון „וויזא" (שענקעוויטשא 26) פארקומען א חבר'ישער טיי, בעת וועלכען רעד. י. אונגער וועט האלטען א „פרעסע-איבערזיכט".

געגען-טובערקולאז-אקאדעמיע

אין לאקאל פון דער קרעדיט-געזעלשאפט

שבת, דעם 6-טען ד. ה. 12.30 פארמיטאג קומט פאר אין לאקאל פון דער קרעדיט-געזעלשאפט (פאמארסקא 21) אונטערן פראטעקטאראט פון וואָ-יעוואדע האוקע-נאוואק און רעגירונגס קאמיסאר איבדשי וואיעוואדזקי א געגען טובערקולאז אקא-דעמיע. מיט רעפעראטען וועלען ארויסטרעטען די דאקטוירים פראף. שוסטער און מאגילניצקי.

בחנם'דיגע ראדיא-געניסער

עס גייען אויף אייך פערשידענע שווערע שטראפען!

(2) גוי מ'איבפארמירט אונז פון דעם לאדזער הויפט פאסט אמט, האט דאס פאסט און טעלעגראף מיניסטעריום ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג וואס איז געווענדעט געגען די ראדיא-הערער, פון ראדיא אפאראטען, וועלכע זענען נישט רעגיסטרירט אין פאסט-אמט, און די האבען נישט רעגולירט דעם ראדיא-אפצאהל.

געגען אזעלכע „בחנם'דיגע געניסער" פון ראדיא וועט מען האנדלען דיעזער הארב, און זיי וועט דראהען א געלד-שטראף ביז 3000 זלאטעס, ביז 3 חדשים ארעסט, און דאס קאנפיסקירען פונ'ם אפאראט.

לאנג און שארף...

געפעלט דיר נישט — האסטו א מעסער אין בויך!

אין דארף דאבראשיצע, היצטער ראדאמסק, איז עס געשעהן:

דעם 28-יעהריגען יוזעף דיגודא האבען „גוטע מענשען" צוגעטראגען אז זיין יונג ווייבעל, זאפיא פערראט איהם...

איז ער עהערנבכטען ביינאכט געגאנגען און געמאכט איהר דעם ריכטיגען „מי שברך"...

פון א ווארט פאר א ווארט איז אויסגעבראכען א געשלעג, און דאס ווייבעל האט ארויסגעכאפט פון טיש א מעסער און אריינגעזעצט איהם איהר כאן אין בויך אריין.

דער רעזולטאט דערפון איז, אז — ער גוססט און זי — זיצט שוין.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג.

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

גוט מארגען!

צום נייעם יאהר

דאס נייע יאהר איז געקומען און געקומען איז עס פונקט ווי דאס פערגאנגענע יאהר, ווי אלע פריהערדיגע יאהרען; מיט טענץ און געזאנג. מיט פאראד און מוזיק, מיט פרייד און פרישע האפ-נונגען, מיט האפנונגען אויף א בעסער יאהר — הלואי, טאמע זיסער!

אז מיר וועלען האבען א גוט יאהר, איז זיכער ווי דער טאג. דער בעסטער סימן איז — די התחלה. א ווערטעל זאגט: „אז דער סוף איז גוט, איז אלץ גוט", און מיר זאגען פערקעהרט: אז דער אנהויב איז גוט, איז אלץ גוט, און דער אנהויב איז טאקע געווען א גוטער: הנחות און הנחות.

הנחה נומער 1.

ווער ס'וועט האבען געלד, וועט קענען פאר-דינען אויף דער באהן און ווער ס'וועט נישט האבען קיין געלד, וועט געהן פיעכאטע.

הנחה נומער 2.

ווער ס'בעקומט געלד אין די בענק, וועט האבען א הנחה — א ביליגען פראצענט, און ווער ס'בעקומט נישט געבארגט? וועט טאפען א וואנד...

הנחה נומער 3.

וועלכער ארבייטער ס'וועט ארבייטען איבער-שעהן, וועט בעקומען בעצאהלט, און ווער ס'האט אינגאנצען נישט קיין ארבייט? וועט ער שלינגען שפייעכץ...

הנחה נומער 4.

ווער ס'רעדט אויפן טעלעפאן אין מיטען נאכט, אדער אין שלאף וועט געניסען פון א ביי-ליגען טאריף. פאר שטימע — א בעזונדערע הנחה, פאר שטאמלער א גאר גרויסע הנחה...

אז די התחלה איז גוט, איז אלץ גוט!...

אב—נעס

דער אריער-פאראגראף?

די אלגעמיינע פערזאמלונג פון לאדזער „תרבות"

עהערנבכטען איז פארגעקומען די אלגעמיינע יעהרליכע פערזאמלונג פון „תרבות". די פערזאמלונג עפענט ה' ראקאווימש, וועלכער גיט אנ'אלגעמיי-נעם איבערבליק איבער דער העברעאישער בעוועגונג אין איצטיגען מאמענט. צום סוף דערמאהנט ער די נעמען פון די פערשטארבענע פיהרער פון דער ציוניסטישער און העברעאישער בעוועגונג.

אלס פארזיצענדער ווערט געוועהלט ד"ר נתן עק. דאן גיט אפ ה' חלודנעוויטש דעם טעטיגקייטס-בעריכט פון דער פערוואלטונג. ער שטעלט זיך אפ אויף די גרויסע שוועריגקייטען, אויף וועלכע די פערוואלטונג האט אנגעטראפען, אבער דאך איז געלונגען צו ארגאניזירען א פאר הונדערט מיט-גלידער. די אויפמערקזאמקייט פון דער פערוואל-טונג איז געווען געווענדעט אויף ארגאניזירען העב-רעאישע קורסען. אין משך פון א קורצער צייט זענען געגרינדעט געווארען 27 גרופען. נאך דעם בעריכט רעפערירט דיר. ה. חובען א.ד.ט. „אונזער צוקונפטיגע טעטיגקייט".

עס ענטוויקעלט זיך א לעבהאפטע דיסקוסיע, אין וועלכער עס זענען ארויסגעשטעלט געווארען א רייה פארשלאגען. צום שלוס פון דער דיסקוסיע ווערט אויסגעדריקט דער אפטרעטענדער פערוואל-טונג צוטרוי. אין דער פערוואלטונג זענען געוועהלט געווארען די ה"ה: איננזש. פנחס לינדער, ד"ר י. פרענקעל, ד"ר נתן עק, חיים חובען, חנוך ראקא-וויטש, יחיאל ציטרינאווסקי, בנימין ברעטהאלץ, מאג. שמואל געליבטער, י. חלודניעוויטש, י. פאז-נאנסקי, ש. גאלדשטיין און מאג. גאלעווסקי. אין רעווידיר-קאמיסיע: ד"ר אריה טארטאקאווער, ד"ר חנוך בערלאס און זאב ראטקאפ. אין עהרען-געריכט די ה"ה: ש. ז. ראבינאוויטש, פראפ. אהרן לובא-שיצקי און מאג. שמעון ראנאזינסקי.

די אלגעמיינע פערזאמלונג האט אנגענומען א רייה רעזאלוציעס, צווישען אנדערע: גרינדען א העברעאישע פאלקס-שול, ארגאניזירען אנ'אינ-סטיטוט פאר העברעאישע וויסענשאפטס-פראגען א. א.

שבת — קאנצערט-אקאדעמיע פון „קולטור-ליגע"

די קאנצערט-אקאדעמיע פון „קולטור ליגע", וואס קומט פאר שבת דעם 6-טען יאנואר 10 פריה אין פילהארמאניע, האט ארויסגערופען א גרויס אינטערעס.

נאך א איבערייס פון א קנאפ יאהר וועלען ווי דער אויפטרעטען די סעקציעס ביי דער גצו. „קול-טור-ליגע", סיי דער כאר און סיי דער ארקעסטער ביי דער „קולטור-ליגע" גרייטען זיך צו דעם קאנ-צערט שוין 8 חדשים.

טורז-פעסט פון „מארגענשטערן“

מאַס עס אויסגעפירט בײַ די טורן־פעסטען פון דער יידישער אַרבעטער - געזעלשאַפט „מאָרגענשטערן“ איז די גרעסטע צאָל אַקטיווע טורנער וועלכע וועדבירען זיך אויסמען דער גאַנצער אַרבעטער־יוגענד פון די קינדער, ביז אונטעראָקסענדיגע מיידלעך און יוגנטליכע, ביז אַרבעטער־פרויען און אַרבעטער־מענער. דאָס פרייט, נישט געוואוינטע טורנען, אויסשליסענדיג דערבײַ די ספאָרט־ען וואָס געבען צולאַל אַרייננצורעכענען קאָרפּציע, דינט דער אַלייך דעם ציל פון פיזיש־ערציהען זיך, פון שטאַרקען די גלידער, דעם מוט און זעלבסטבעוואוסטזיין און ווען די דאָזיגע אַרבייט געהט אין הער טרף, אין די מאסען העמאַלט איז דאָס אַ האַנבבאַרע אַרבייט, וועלכע דערגרייכט דעם ציל.

בײַ „מאָרגענשטערן“ איז עס אַזוי. דאָס טורנען איז דאָרט אַ בעוואוסטזיניג מיטעל צו הויבען דאָס בעזונד, די פרעהליכקייטען, דעם מוט און דער ריבער איז נישט אַזוי וויכטיג אויב איין איבונג ווערט בעסער אדורכגעפירט און אַנאַנדערע ערגער, אויב בײַ איין איבונג איז דער איינפאַל בעסער, בײַ אַנאַנדערער ערגער. דער עיקר איז, אַז אַלץ איז שעהן און דורכגעטראַכט, די בעציהונג פון די טורנער אַנאַנדערנסט און די אַרבייט איז אַזוי אַרום אַ געבענטשטע.

מאַס עס פעהלט „מאָרגענשטערן“ איז אַ ליטעט נער האַנד, די אינסטרוקטאָרען הילער, קעניג, יאַקובאָוויטש און קלעטשעווסקי זענען באמת בעגאַבטע מענשען אין דער הינזיכט, אויסגעצייכנטע טורנער און האָבען אַ ווילען צו אַרבייט, אָבער בײַ דעם מאַטעריאַל וואָס „מאָרגענשטערן“ בעזיצט שוין איצט איז בויטיג אַנ׳ערשטקלאַסיגע פאַכמענער שע האַנד, וועלכע זאָל אַלץ פערקיילעכ־דיגען, פערריכטען ס׳זאָל נישט בלייבען קיין איין נישט גאַנצע שטעל, ס׳זאָל אַלץ זיי צוגעטיילטען קלאַפּען.

מיר רעכענען צו וועלען אַזאַ לייטענדע האַנד וואָלט געווען וואָלט מען אויסגעמיטען אַזעלכע נישט־בויטיגע זאַכען ווי צופיל שפרינגען פון פרויען דורכן קאַסטען, אַדורכקריכען פון דורדואַקסענע פרויען דורך דעם קאַסטען־שטאַפעל, דאָס אַרויפקריכען פון 16 פרויען אויפן שפרינג־קאַסטען אַ דער גאָר דאָס אויפהאַלטען מיט קאָלאָסאַל־שווערע בוקאיבונגען אַ גרופע מענער און פערלויף פון גאַנצע 25 מינוטען.

צוטרעטענדיג אַפצושאַצען די אַרבייט פון די 4 אויסגעצייכנטע אינסטרוקטאָרען מוז מען מודה זיין אַז דער אַלגעמיינער איינדרוק איז געווען אַ זעהר גוטער, די אינסטרוקטאָרען־קאָמיסיע האָט זיך, זעהט אויס בעמיהט צו ווייזען פאַר דער עפענטליכקייט אַלץ וואָס קומט פאַר אין טורן־זאַל און דעריבער קענען אַזוי שטאַרק געפעלען די שפּרייען פון די קינדער, בעת וועלכע זיי פיהרען אויס אַלע בעוועגונגען פון הענד, פיס, קעפּ און קערפער, דאַן זענען געקומען די אונטעראָקסענדע יונגלעך, מיט זייערע הערליכע קאָרעקטע שפּרונגען, מיט זייערע פרייע איבונגען און מאַסען־שפּילען. די פרויען־גרופּעס מיט זייערע שעהנע ריטמישע טענץ און פריי־איבונגען, די הערליכע שווערע אָבער געזונטע בוק־איבונגען, וועלכע זענען פונקט אַזוי עפעקטפול, ווי געזונד, פונקט אַזוי שעהן ווי נוצליך פונקט אַזוי דיסציפּלינירט ווי איבערראַשענד שפּיל און „פרעהליכקייט“.

דער גאַנצער אויסטריט לעגט זיך צונויף אויף עטליכע שעה פון פערגעסען פון די היינטיגע טעגליכע זאָרגען. טראַכטען וועגען גוף, וועגען עסטעטיק, וועגען שעהנקייט, און פרעהליכקייט. אויב עס מאַכט אַפילו נישט אויס ווען עס פאַלען עטליכע פעהלערען, ווי לויט אונזער מיינונג, עס זענען די איבונגען מיט די לעמפּלעך. פאַרן אויג איז דאָס מאַ קע שעהן, אָבער ס׳האָט מיט טורנען גאָרנישט צו טון, ווייל אויף דער איבגאַנצען פינסטערניש האָבען זיך געקענט געפינען נישט קיין טורנער, נאָר וועהר עס וויל. ס׳זענען אויך איבריג געווען די באַרן־איבונגען, ערשטענס ווערט דאָס איצט שוין אומעטום ווייניג פראַקטיצירט און אויב מ׳פּראָדוצירט שוין אַזעלכע איבונגען מוזען דאָס זיין הונדערט־פּראָצענטיגע גוטע מכשירים־טורנער.

געעפענט דעם טורן־פעסט האָט מיט אַ געליע געגעהייטס־רעדע ה׳ פאַנאַנסקי דער עהרען פּאַרויזער פון „מאָרגענשטערן“.

די אימפּרעזע איז געווען אַ זעהר געלונגענע. אַזאַ אַרבייט מוז זיך ווערבען דעם עולם, וועלכען די האָט געהאַט דורך צוציהען אַ קאָלאָסאַלען עולם, וועלכער האָט פערפולט דעם זאַל איבער די ברעגעס.

S.

מוזיקאַלישע נאָטיצען

סימפאָנישער קאָנצערט

דער ערשטער סימפאָניע־קאָנצערט אין היינטיגען סעזאָן.

די גוטע צייטען ווען מען פלעגט עולה־רגל זיין אין פילהאַרמאָניע, צו הערען גוטע מוזיק אונטער אַ גוטע אויספיהרונג, זענען לײַדער פאַר־איבער, און געהערען שוין צו דער פערגאַנגענהייט. דער קאָנצערט האָט אונזערע „סימפאָניקער“ אויפגעוועקט אַזוי ווי פון שלאָף, און אַז מען שטעהט אויף פון שלאָף, איז דאָך כידוע נאָך נישט אַלץ אין אָרדנונג, די פריזור איז נאָך נישט אויפגעקעמפט, די טואַלעטע — נאָך נישט געמאַכט ווי געהעריג, און אַזוי איז אויך געווען בײַ מאַנכע פון אונזערע מוזיקער. דאָ איז מען אַפּגעוועהנט פון אַבאַזשור, דאָרט איז די דיים נאָך נישט ריכטיג געשטימט, די בויגען גליטשען זיך פון די הענט און דאָך...

דער וועקער ה׳ בראָניסלאַוו שולץ, דער אַלטער לעהרער פון אונזער אָרקעסטער, האָט מיט זיין ענערגיע און רוטין, דאָך געווירקט אַזוי ווייט, אַז די „זעקסטע“ פּאַטעטישע פון טשייקאָווסקי׳ן, זאָל געשפּילט ווערען אין ריכטיגען טעמפּאָ, מיט דער ריכטיגער עקספּרעסיע און געמאַכט די געהעריגע ווירקונג.

אין קאָנצערט האָט זיך אויך בעטייליגט דער „הזמיר“־כאָר אונטער דער פּרעציזע לייטונג פון זייער דיריגענט י. זאַקס. „וואַלפּורגע“ פון מענדעלזאָן האָט מען ווידער איבערגע׳חזרט (אויספיהרליך האָבען מיר געשריבען בײַ דער ערשטער אויפפיהרונג) די ווידערהאָלונג איז געוועזען אַ גלאַנץ לייסטונג.

מיט איינענע סאָליסטען־קרעפטען (פרוי און ה׳ לעווין, גרינוואַלד, קאָרן און הצכט), נישט געקויפטע און אַפילו נישט געבאָרגטע, האָט אין דער ווידערהאָלונג, די פּרעכטיגע מענדעלזאָן־קאָמפּאָזיציע בעקומען דעם ריכטיגען תיקון און געמאַכט א גרויסען רושם.

ה׳ שטייגליץ איז אַפילו זעהר פעהיג נאָר צו טשייקאָווסקיס פירעל־קאָנצערט איז ער נאָך נישט דערוואַקסען.

D—ski

„ארץ־ישראל אוז דער נאהענטער מזרח“

עס איז ערשינען דער נומער 12 (16) פון מאָנאַטסשריפט „ארץ־ישראל און דער נאַהענטער מזרח“, אָרגאַן פון דער פּויליש־ארץ־ישראל׳דיגער האַנדעלס־קאַמער מיט אַ רייכען אינפאָרמאַטישען אינהאַלט און מיט פאָלגענדע אַרטיקלען: ס. דיק — „דער בליק איבער די ביזאַיצטיגע קאָלאָניזאַציע אין ארץ־ישראל און די אויסזיכטען אויף דער צוקונפט“, ש. ריינפעלד — „דער עודף פון די ארץ־ישראל בודזשעטען“, נהרי מיענדזיזשעצקי — „די פּערזיכערונגען פון ים טראַנספּאָרטען“, מגר. ראַוויטש—סלוצקי — „די כעמישע אינדוסטריע אין ארץ־ישראל“, וו. מאַסעוויצקא — „באַסהא דער פּאַרם פון איראַק“, פ. וו. — פּרעסע איבערזיכט, מ. דיזענגאָף — „דער מזרח־יריד און די ענטוויקלונג פון תל־אביב“, מ. עווזעראַוו — „דער מזרח־יריד אַלס בריק מזרח און מערב“. אויסער די אויבענדערמאַנטע אַרטיקלען ענטהאַלט דער נומער אַ רייכע כראָניק פון ארץ־ישראל, עגיפּטען, סיריען, טערקיי, איראַק, פּערסיען, טיאַנסיאָרדאַניען, אַראַביען און ציפּר. ווי אויך סטאַטיסטישע טאַבעלען וועגען האַנדעל פון פּוילען מיט די לענדער פון נאַהענטען מזרח ווי אויך וועגען אויסען האַנדעל פון ארץ־ישראל.

דער נומער איז צו בעקומען אין דער אַדמיניסטראַציע פון מאָנאַטשריפט, וואַרשאַ, פּרעדרי 10, ווי אויך בײַ די פאָלגענדע פּערטרויאונגס־מענער פון דער האַנדעלס־קאַמער: ד״ר א. סטערנהעל — ביאַליסטאָק, קאָזימירוזא וויעיק פּ׳ 10, א. טשענסטאָכאָווסקי — טשענסטאָכאָווא, יאַסעלעוויטש 11, דיר, א. ספּעקטאָר — לאָדז אַל. 1 מאַי 15, אינג. א. ווינניקאָוו — באַראַנאָוויטש, ד״ר ד. טענענבאום — דראָהאָביטש, ד״ר ל. שיללער אין קאַטאָוויץ מאַריאַצקא 2, ה. פּרענקעל אין ראַדאָם, זשעראָמסקי 12, ב. איזענבערג אין ראָווגע גמינגא 1, ד״ר ה. קאַנאַרעק אין רזשעשאָוו, אינג. ל. שפּירא אין ווילנא מיצקעוויטשא 31.

קלאַנג־קינא־טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג!
גרויסער דאָפּעלטער שלאַגער:
I
בלויע ראַפּסאָדיע
אין די הויפּט־ראָלען:
JANET GAYNOR, CHARLES FARRELL
II
„BANITO“
נעכסטער פּראָגראַם:
„יוסף אין עגיפּטען“
דער זאַל איז צענטראַל בעהייצט.
אַנהויב פון די ספּאַנטען טעגליך 4.30 נ״מ
שבת און זונטאָג—12.30 אַ זייגער בײַטאָג

Varieteé-Dancing
TABARIN
Narutowicza 20.
פון היינט גרויסער שלאַגער־פּראָגראַם!
ערשטקלאַסיגע אַטראַקציעס!
פערגרעסערטער אָרקעסטער
„The Weinroth Band“
אַנהייב טעגליך „FIVE“ פון 5—8
קאָנסומציע 80 גר.
Music-hall פון 8—11
פון 11 ביז אינדערפרי
קאַבאַרעט = דאַנסינג
זעהר צוגענגליכע פּרייזען!

ד״ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פון 11—2 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזן

ר. איזראַעל

דירעקטאָר אַדאָלף גאָלד

סענסאַציאָנעל־שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

129

באַנעצקי איז געווען געוויהרט פון דער פרוי ראַזענס ווערטער. ער האָט מאַנספּערשאָן, מיט דעם שטאַרקען ווילען און שטאַרקען כאַראַקטער, מיט דער האַרטקייט און דיסציפּלינירטקייט פון אַ פּאָליציי מאַן האָט זיך איצט נישט געקענט בעהערשען: זיינע געפיהלען זענען געווען שטאַרקער ווי זיין אויס־געהאַלטענקייט. ער האָט צו איהר געזאָגט:

— איך קען זיך נישט אַריינמישען אין אייער פּריוואַטען לעבען, איהר ווילט דאָס נישט ערלויבען...

— איהר קענט זיך יאָ אַריינמישען און דאַרפט זיך אַריינמישען, איהר האָט דאָך מיר די גאַנצע צייט געגעבען אָנצוהערען וועגען אייערע געפיהלען צו מיר. שייך זיך נישט ערקלערט אין ליבע, איז דאָס אַלץ נאָר געווען אַנ׳אָנשטעל?

— ניין, עווא. דאָס ערשטע מאָל וואָס באַנעצקי האָט די אָנגערופען בײַם נאָמען. — ניין, נישט קיין אָנשטעל, דאָס זענען געווען און זענען נאָך איצט מיינע אויפריכטיגע געפיהלען. איך האָב נישט געוואָלט ווערען אויפדרינגליך, איך האָב נישט געוואָלט אַז ס׳זאָל זיין דער מינדעסטער חשד דערויף, אַז איך פערלאַנג פון איך עפּעס, אַז איך פאָדער בעצאָהלט דערפאַר וואָס איך־האָב פאַר איך געטון.

— איך גלייב איין. ליבער סטאַניסלאַוו, איך האָב איך באַלד אין אָנהויב געגלויבט און געהאַט צו איך דעם פולסטען צוטרוי, ווי מע׳קווירדיג עס זאָל נישט זיין בין איך באַלד בײַם ערשטען אָנבליק געווען נישט גלייכגילטיג צו מיין בעשולדיגער, צו דעם פּאָליציי־מאַן, וועלכער האָט געקירעוועט מיט מיין גורל.

— און ווי מערקווירדיג דאָס זאָל נישט זיין בין איך בײַם ערשטען אָנבליק געוואָ״ען נישט גלייכגילטיג צו אַ מערדע״ן, צו דע״ וועמענס גורל עס איז געלעגען אין מיין האַנד.

ביידע האָבען זיך פערשטאַנען, זיי זענען זיך צופאַלען אין די אָרעמס און זיך היים צוקושט.

— אונז וועט גאָרנישט מעהר צושיידען, האָט באַנעצקי, געזאָגט, שטראַהלענדיג פאַר פרייד, ווייל מיר געהערען איינער צום אַנדערען.

— אָבער... האָט עווא געפּרובט עפּעס צו זאָגען.

— קיין שום אָבער, איך פערשטיי וואָס דו ווילסט זאָגען, איך בין אַ יוד פונקט אַזוי ווי דו, און אויב קיינער ווייסט נישט דע־פון איז דאָס צוליב אַ פערפלאָנטערטער געשיכטע אין מיין פריוואַטען פאַמיליען־לעבען, וועגען וועלכער איך וועל דיר דערציילען.

נאָך אַ הייסען קוש האָט עווא אויסגעפּרעסט אויף באַנעצקיס ליפּען.

קאַפּיטעל 33

דירעקטאָר גאָלד אויף דער פריי

דער פּאָליציי־קאָמענדאַנט מיט עטליכע געהיים אַגענטען זענען אַוועק אין גראַנד־האָטעל, זיי זענען אַריינגעגאַנגען אין וואַרט־זאַל. כדי בײַ קיינעם נישט אַרויסצורופען קיין חשד. אין יערען ווינקעל איז געשטאַנען אַנ׳אַנדערער פון די אַגענטען און האָבען אָבסערווירט יעדען איינציגען. וועלכער האָט זיך געפונען אין זאַל און ווער ס׳האָט זיך געוועהנ־ליך צום פּאָרט ער. וועלכער האָט שוין פון פריהער אויס בעוואוסט אַז אויב ס׳וועט זיך וועלען אימיצער און זיך פרעגען אויף אַראָן. זאָל ער געבען אַ צייכן ס׳האָט נישט לאַנג געדויערט, און דער האָטעל־שאָר טיער האָט אויפגעהויבן די האַנד וואָס איז געווען אַ צייכען, אַז דער ערוואַרטעטער גאַסט איז געקומען. נעבען פּאָרטיער איז געשטאַנען אַנ׳עלעגאַנטער הער און זיך נאָכגעפרעגט צי אין האָטעל איז נישט פאַראַ־האַנען די אַרטיסטקע אַראַ, ווען ער האָט בעקומען אַנ׳ענטפער אַז נישט, איז דער הער אַוועק. גלייך דערויף האָט איהם אימיצער פערשטעלט דעם וועג.

— ענטשולדיגט, האָט דער עלעגאַנט געזאָגט, אַרומבענדיג זיך פריי מאַכען דעם וועג.

— געהט נישט ווייטער, האָט יענער געזאָגט, געהט צוריק, אויב איהר ווילט אויסמיידען אַנ׳עפענטליכען סקאַנדאַל.

דער עלעגאַנט האָט אָנגעקוקט דעם אומבעקאַנטען און געמאַכט עטליכע שריט אויף צוריק. באַלד איז ער אַרומגערינגעלט געוואָרען פון עטליכע געהיים־אַגענטען וועלכע האָבען איהם אַריינגעפיהרט טיף אין אַ לעדיגען ווינקעל.

— אויסלעגיטימירט זיך, האָט דער פּאָליציי־קאָמענדאַנט בעפוילען, מיר זענען פּאָליציי־מענשען.

— וואָס ווילט איהר פון מיר? איהר האָט געוויס אַ טעות.

— דאָס וועלען מיר שפּעטער זעהען, דערווייל בעט איך זיך אויסלעגיטימירען. קיין וואָרט מעהר! דער עלעגאַנט האָט אַריינגעלייגט די האַנד אין טאַש.

— וואַרטען איין רגע, האָט איהר געוועהר אין טאַש?

איידער דער עלעגאַנט האָט נאָך עפּעס געענטפערט האָט איהם שוין איינער פון די מענשען גע־טאַפּט די טאַשען און באַלד פון דאָרט אַרויסגע־צויגען אַנ׳אָנגעלאָדענעם רעוואָלווער.

— אַ חברה־מאַן, איהר האָט זיך געוואָלט אַ שפּיל טון מיט אונז, נישט אמת?

— ניין, דאָס האָב איך געוואָלט אַ שפּיל געבען מיט זיך אַליין.

— און דאָס איז נישט נויטיג, די געריכטיגע טער. קיינט מוז איך האָבען אַ קליינע סאַטיספאַקציע אַלזאָ, זאָגט נאָר ווער זענט איהר?

— איך הייס בראָניסלאַוו גראָסאָן.

— אויף דעם האָבען מיר געוואַרט, און באַלד אידער גראָסאָן האָט בעוויזען זיך צו אַריענטירען האָבען שוין די קייטעלעך געקלונגען אויף זיינע הענד, אַהן שום וואָרט פון פּראָטעסט איז גראָסאָן אַרויס צוזאַמען מיט די אַגענטען. ער איז אַפּגע־פיהרט געוואָרען אין דער הויפּט־פּאָליציי. קיין גרויסע שווערעקייטען זענען מיט איהם נישט געווען. ווייל ער האָט זיך גלייך מודה געווען אין אַלעס אין וואָס מ׳האָט איהם בעשולדיגט. אַדאָס אַדרעס האָט ער אָבער נישט געקענט אָנגעבען, ווייל ער האָט די אַליין נישט געוואוסט. ער האָט אויפריכטיג ערקלערט אַז דאָס האָט איהם אַראַ בעשטעלט צו קומען אין גראַנד־האָטעל.

בײַ גראָסאָנען אין דער וואוינונג איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען אַ רעוויזיע און מ׳האָט געפינען דעם אַפּאַראַט, אויף וועלכען ער האָט זיך פערשטענ־דיגט מיט זיינע שותפים.

בײַ דער ווייטערדיגער אויספאָרשונג האָט גראָסאָן ערקלערט אַז פון דער גאַנצער באַנדע זייערער איז נישט מעהר געבליבען ווי ער אַליינע.

— ס׳זעהט אויס, האָט ער געזאָגט אַז אַראַ דאָס געוואָלט אַלע אומברענגען, כדי צו זיין זיכער און רוהיג. מייסטער האָט זיך בעצייטענס אַרויסגעצויגען פון דער באַנדע, אָבער ער האָט אויף זיין געוויסען פיל פערברעכענס.

— די לעצטע צייט האָט גראָסאָן צום סוף ערקלערט, האָט אָבער אַראַ בעקומען נאָך אַ שותף.

— ווער איז דאָס, האָט מען נייגעריג געפרעגט, מיינענדיג, אַז נאָך נישט אַלץ איז קלאָר.

— אויף וויפיל איך ווייס, איז דאָס אַ פּויליש־ער גראַף.

— ווי הייסט ער.

— גראַף ראַשעוויטש.

— זאָלט האָבען אויסגעשאָסען מיט אַ געלעכ־טער.

(פאָרטזעצונג קומט) 3

ליבע, מענשליכקייט און מאראל

אנ'עפענטליכע דעבאטע צווישען עלטערן און קינדער אין מאסקווע

דער קריג צווישען עלטערן און קינדער, צווישען דעם דור, וואס גייט אוועק און דעם דור וואס קומט אן איז אזוי אלט ווי די וועלט. קיינמאל איז די יוגענט נישט געווען צופרידען מיט דעם לעבענס-שטייגער, וואס זי האט געפונען פארטיג און קיינמאל האבען די אלטע נישט איינגעשטימט מיט די אידעען און די פערלאנגען פון די יונגע. אבער אין קיין עפאכע איז נישט פארגעקומען אזא פולשטענדיגער איבערבראך צווישען די דורות ווי אין אונזערע. זיי רעדען פערשידענע שפראכען און ליבען צו באזונדערע געטער.

היינט שטעלט זיך פאר ווי איבטערעסאנט עס וואלט געווען ווען ביידע דורות וועלכע זענען אזוי פערביטערט און פול מיט טענות איינע אויפ'ן אנדערען, זאלען זיך צוזאמענטרעפען אויג אויף אויג און זיך דורכרעדען קלאר און אפענהארציג, וואס זיי טראכטען איינע וועגען אנדערען, א ז'ערבאטע צווישען פאטער און זוהן, צווישען דעם פופציג יאהריגען און צוואנציג יאהריגען, צווישען דעם מענשען פון סוף ניינצעהנטען יאהרהונדערט און דעם צוואנציג-יעריגען פון 1933.

אט אזא בעגעגעניש האט פאסירט און טאקע אין דער שטאט, וואו יוגענט געוועלטיגט, אין מאסקווע. די דעבאטע איז פארגעקומען מיט עטליכע וואכען צוריק, אין ריזיגען זאל פאר „פיונערסקי קולסוי" וואו עס האבען זיך צוזאמענגעקליבען ביידע דורות, די עלטערן און זייערע קינדער, און דארט געעפענט זייערע הערצער.

די געלעגענהייט איז געווען ווען די עלטערן פון א העכערער שול אין מאסקווע זענען זיך צונויפגעקומען איבערצוקוקען די ארבייטען פון זייערע קינדער פאר'ן ערשטען מאנאט פון נייעם שול-יאהר. דער זאל איז געווען געפאקט קאפ אויף קאפ, אויף איין זייט זענען געזעסען די אלטע, אויף דער צווייטער זייט די יונגע, און וואס זיי האבען גערעדט דערוויסען מיר זיך פון דער „איזוועסטיא".

די אלטע בעשולדיגונג

אויף דער בינע שטייט אנ'איינטעליגענטער פאטער מיט זעהר אנ'ערנסטען געזיכט און טיף-פעראומערטע אויגען. ער רעדט מיט א געדריקטען קול: „איך האב נישט ליב אונזערע קינדער. ניין, איך האב זיי נישט ליב. דעם יאהר ווערט די רעוואלוציע אלט 16 יאהר. מיין זוהן ווערט אויך 16 יאהר, ער איז געבוירען צוזאמען מיט דער רעוואלוציע. איך האב מורא אז די שול און איהר, לעהרער, וועלען פיהרען מיין זוהן און אלע זיינע חברים צום אונטערגאנג.

„וואס פאר אנ'אומאינטערעסאנטער און מיטעלמעסיגער דור איהר זענט! איך בין א פריידליכער מענש, אבער צייטענווייז בעהמט מיך אן א חשק ארויסצוגעהען אין גאס און זיך כאפען שלאגען. יא, שלאגען. אט די יונגע מענשען זענען דאך אזוי פערהארטעוועט, עגאאיסטיש און איינגעגלויבט אין זיך. זיי האבען גאר נישט געליעבט, אפשר זיי האבען וועגען אלץ א מיינונג, פאר אונז האבען זיי מעהר נישט ווי פעראכטונג בלויז דערפאר ווייל מ'ר געדענקען נאך דעם „צאר'אדאוהא". לויט זייער מיינונג האט דער אנדענק געשטעמפעלט אויף אייביג אונזער גייסט, זיי גלויבען אז זיי האבען די אמת'ע איבערצייגונג, אבער זענען דאס באמת איבערצייגונ

פון ז. שוסטער

גען? אמאל האבען מיר בעצאהלט פאר איבערצייגונגען מיט בלוט און טרעהרען, מיר האבען זיך „געפייניגט" צו פערענטפערען א גאנצען קבוץ „פערשאלטענע" פראבלעמען, היינט קענט מען מיט די יונגע מענשען איבערצייגונגען פון זעם לעהרערשטול אין שול.

„זיי זענען טרוקענע און בראבע ראציאנאליסטען, זיי קענען אויסענדווייניג אלע טיילען פון אוירטאמאבילען און ווען זיי זענען נאך עופהלען געמען די שוין בויען פון שטיקלעך האלץ א דניעפראסטראי, אבער זיי האבען קיינמאל נישט געהערט פון אלעקסאנדער בלאק (גרויסער רוסישער פאעט, גע שטארבען אין 1921), זיי ווילען נישט לייענען דאסטאיעווסקין און די מאכען שפאס פון די „ליידען פון יונגען ווערטהער" (געטע'ס ראמאן).

„זיי רעדען מיט פייער וועגען העלדישע אויפטוען, אבער זיי זענען אבסאלוט אומפעהיג צו חלומען! אהא!! איך וואלט וועלען זיי זאלען זיך אמאל אויסוויינען!" דער פאטער גיט דערביי א דיפך און בויגט אראפ דעם קאפ „איך וואלט וועלען אז מיין זוהן זאל בעגקען נאך עפעס, ער זאל ליידען פון צווייפעל, ער זאל אמאל האבען א טעות. ער זאל זיך פערלירען, זיך רייסען די האר פון קאפ אז זיין וועג צו ווייסען זאל זיין פול מיט דערנער".

דער רעדנער ווישט-אפ דעם שטערען מיט א גרויסער טיכעל און טרינקט אביסעל וואסער.

„און ענדליך, ווען ליבע!" שרייט ער אויס. „די בירא פון אייער „קאמסאמאלסקען" קערמערעל" האט לעצטענס אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציע; „די מיטגלידער פון קאמסאמאל טאר'ען זיך נישט פערליבען אין די שילער פון זייערע שולען, ווייל דאס שטערט די אין זייער לערנען". איך בין דערשטומט געווארען. אפשר וועט איהר גאר איינאנצען פערבאטען ליבע?".

די יונגע ענטפערען

באלד נאכדעם ווי דער פאטער האט אפגערעדט איז ארויף אויף דער טריבונע א שעהן, הויך געוויקסיג מיידעל פון א יאהר זעכצעהן, איהר נאמען איז לוסיא גראנאווסקאיא, א שילער'ין פון העכסטען קלאס.

„באבע-מעשיות!" האט זי אויסגעשריען מיט כעס.

די האט אויסגעשטרעקט די האנט אין פלוצלונג זיך צולאכט:

„די פיטע גרופע ווער'ט געבעטען זיך אויס צושטעלען".

איבערן זאל טראגט זיך פאנאנדער א זשומערי דריי און דרייסיג שילער אלע געזונטע, 16-יאהריגע חברה-לייט, מיט ווייסע ציין און שטאלצע קעפ הויבען זיך אויף פון זייערע פלעצער.

„קאמענטארע דענען איבעריג: ריכטיגע אדלערס!" זאגט לוסיא. „זעצט זיך. חברה-לייט!! חברים עלטערן, איהר זעהט, אז מיר זענען געזונט און שטארק... מיר דוכט, אז דער ארימער פאטער וואס האט דא גערעדט, איז א קרבן פון א שלעכטען געפיהל: זיין דערשלאגענער דור איז אייפער

זיכטיג אויף אונזער עפאכע, וואס איז פול מיט בלוט און פרייד. דער שוואכער בעשולדיגט דעם שטארקען אין מיטעלמעסיגקייט! וואס פאר אנ'אומגליקער קאמף!

„מיר זענען שטארק און צופרידען. זייט איהר אומצופרידען, חברים-עלטערן? בעטראכט איהר דען נישט דווקא אונזער פרייליכקייט און העלדישע מינע נור א בעלידיגונג און עגאאיזם?

„איך האב זיך אקארשט דערוואוסט, אז דער חבר אינטעליגענט, וואס האט גערעדט פאר מיר איז א שרייבער. מיר רעספעקטירען די שרייבערס. אך בער איהר האט אונז געזאגט אזויפיל אומאנגענעהמע זאכען, אז איהר וועט אויך אונז קיין פאראיבעל נישט האבען אויב מיר וועלען איך אויך עפעס ווייזען... איך האב געבלעטערט אין אלטע ביכער און כ'האב דארט געפינען אזעלכע אויסדרוקען: „דער בלאער דשאוואר פון שרעק", „דער איבערגעוויסענער שטריק פון ציטערדיגען אונטערגאנג", „די פליכטהאטע זון איז בעליידיגענד אריינגעדרונגען דורכ'ן פענסטער". איך האלט, אז נאך אזעלכע פערל וועט איהר שוין מעהר קיין בייעס נישט זאגען. מיר זאגען אבער פיל נייע זאכען.

„מיר זענען נישט נע-וועו; מיר זענען איינגאנצען נארמאל, מיר ווילען נישט לייענען קיין ביכער וועגען מיאוסקייטען, אבנארמאליטעטען. וועגען פערצווייפלונג אהן אנ'אויסוועג, דאסטאיעווסקי איז אוםפערשטענדליך פאר אונז, ווייל ער זעהט אונז אויס צו זיין זעהר קרענקליך. איהר ווילט דווקא אז מיר זאלען ווייגען אויפ'ן שיקזאל פון דעזדעמאנע (די העלדין פון שעקספירס „אטעללא"). אבער די שפראך פון ליידענשאפט איז אונז פרעמד. דאס אלץ איז איבטערעסאנט, אבער פאר קיין פאל נישט טראגיש. און אין טאלסטאיס „קריג און פרידען" זענען מיר כ'עהר פערליבט אין נאפאלעאנען ווי אין נאטאשא'ן".

„און ווער האט דעם זומער געוויינט אין דארף ווי א ביבער איבער „אבנא קארעניבא"? האט א שטימע איבערגעריסען דער רעדנערין. דאס מיידעל איז צוטומעלט געווארען, און נאך א ווייל קלערען געענטפערט:

„יא, מיר ווייגען אמאל, ווייל דער קינסטלער צווינגט אונזצו ווייגען, ווייל עס איז א וואונדערבארווערק, אבער נישטווי איהר פערשטייט עס, נישט אזוי (דאס יונגע מיידעל איז געווארען אין כעס). איך וועל ווייטער גאנץ אנדערש ווי איהר, און זיכער נישט איבער די זעלביגע זאכען".

דער פאזיציע ערקלערט, אז לוסיא האט נישט געמוזט פערענטפערען איהר'ווייגען פאר די עלטערן. לוסיא רעדט ווייטער מיט א הארציגער שטימע:

(סוף מארגען)

Dr. med.
Z.Rakowski
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11-1 און פון 2-3 נאכמ.

50 מיליאן דאלאר-הלוואה

אויף יודישער לאנד-קאלאניזאציע אין די פעראייניגטע שטאטען

נ י ו - י א ר ק (יט"א) אין האטעל „פענסילוואניא" אין ניו-יארק איז פארגעקומען א קאנפערענץ פאר דער אונטערשטיצונג פון דער יודישער בעוועגונג צו בעזעצען זיך אויפ'ן לאנד אין אמעריקא. אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט 600 דעלעגאטען פארשטעהער פון 272 יודישע ארגאניזאציעס.

בנימין בראון האט רעפערירט דעם זידלונגספלאן, אויף וועלכען די אמעריקאנער רעגירונג האט ערטיילט א הלוואה פון א האלבען מיליאן דאלאר. דער רעפערענט האט ערקלערט, אז די זידלונג וועט שטיצען זיך אויף קאאפעראטיווע יסודות.

די קאנפערענץ האט בעשלאסען זיך צו ווענדען צום יודישען קבוץ אין אמעריקא וועגען שאפען א הלוואה אין דער הויך פון 50 מיליאן דאלאר וואס זאל פערוועגדעט ווערען אויף קאלאניזירען אין די מעלא-שטאטען אלס פארמער יודישע ארבייטסלאזע פון ניו-יארק און אנדערע גרויסע שטעדט. פאר דער דורכפיהרונג פון דער הלוואה איז געוועהלט געווארען א ספעציעלע קאמיסיע.

—=:00:=—

וועגען שטודיום אויפ'ן העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים

די „געזעלשאפט פריינד פון העבראאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים", ווארשא. גזשיבאווס 28/26, טעל. 5.22.01, גיט איבער אלע פראיטערעסירטע פערזאנען, אז די געזעלשאפט האט ארויסגעגעבען א בראשור מיט אינפארמאציעס פאר סטודענטען, וואס ווילען שטודירען אויפ'ן העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים. די בראשור ענטהאלט אויספיהרליכע ידיעות וועגען דעם פערלויף פון שטודיום, וועגען אויפנאהמען און וועגען אלע פרטים בנוגע די סערטיפיקאטען פאר סטודענטען. די פעראינטערעסירטע קאנען בעקומען די בראשור געגען איינזענדען פון 30 גר. אין פאסטמארקען, די בראשור קען מען בעקומען אויך אין לעמבערג (אבטיילונג פון דער געזעלשאפט, פלאץ מאריאצקי 4) און אין לאדז (פיראמאוויטשא 6).

די געזעלשאפט ערטיילט אלערליי אויטאריטאטיווע אינפארמאציעס און נעמט אן די פאפירען פון סטודענטען און שיקט זיי איבער קיין ירושלים. דער גענעראל-סעקרעטאר פון דער געזעלשאפט אמטירט טעגליך חוץ פרייטאג פון 10 ביז 1 א זייגער. די אינטערעסאנטען דארפען זיך פריהער פערשטענדיגען טעלעפאניש (5.22.01).

דייער גראהער הוט

(סקיצע) ● פון ק. מיכאל

דער יונגער, נישט לאנג פארהייראטער אלפרעד האט נערוועז ארומגעשפאנט איבער זיין צימער געטראכטען זיך די פינגער, געביסען די נעגעל, אבער צו קיין בעשטימטען בעשלוס איז ער דערנאך נישט געקומען.

די לאגע איז געווען א פערצווייפעלטע, ער האט געכטען בייגאכט געכאפט זיין ווייב כמעט, קען מען זאגען, ביי דער האנט, פונקט אין יענעם מאמענט בשעת זי האט זיך ביי דער טיר פון זייער הויז געזעגענט מיט עפעס א מאן (דאס פנים האט ער נישט בעמערקט), אין א גראהען הוט. ער, אלפרעד, האט זיי ביידען געזעהן פונ'ם פענסטער פון זיין וואוינונג. ווען דאס ווייב איז אין שטוב אריינגעקומען, האט ער זי ווי אויף א קרייץ פערהערט, מיט אמאל א פראגע געטון:—

— ווער איז יענער אין א גראהען הוט?

דערויף האט זי זיך הילכיג פונאנדערגעלאכט און געענטפערט:

— ס'איז קיינער נישט געווען אין קיין גראהען הוט.

ווערא, די פרוי זיינע, האט שוין אזא באטור, זי איז א לוסטיגע שטיפעריקע, א לאכעריקע. ס'קאן זיין, אז טאקע דערמיט האט זי איהם געגומען. ווען זי לאכט, ווילט זיך איהם א כאפ טון זי אין זיינע ארעמס און אויסקושען איהר איטליכעס אבר. איצט אבער, האט ער שטרענג א זאג געטון:

— לאז אפ, ווערא — מאך נישט קיין שפאס, ווער איז ער?

קיין גענטפער האט די אבער נישט געקאנט צווינגען די זאל זיך מודה זיין. פערקעהרט, וואס מעהר ער איז צוגעשטאנען, אלץ שטארקער האט זי געלאכט...

אט דערפאר טאקע איז ער עס איצט, אזוי פערצווייפעלט אום צעטראגען.

א קלאפ אין דער טיר, האט איהם געמאכט א ציטער טאן:

— קומט אריין.

— דאס בין איך, אלפרעד, שטער איך דיר נישט? — האט געזאגט זיין פריינד און קאלעגע יאקוב, בעוויידענדיג זיך אין דער טיר — וואס איז מיט דיר, אלפרעד? דו ביזט קראנק?

אלפרעד האט זיך אראפגעלאזט אין זיין שטול און אנגעשפארט דעם קאפ אויף ביידע הענד.

— וואס האט פאסירט? ענטפער אנ'אומגליק זאג מיר.

— ביזטו מיר א פריינט?

— אט האסטו דיר... וואס פאר א פראגע? — געוויס.

— קאנסטו טון עפעס פאר מיר?

— מיט פערגעניגען.

— בעט איך דיך... איך בעט דיך! — האט אלפרעד געזאגט.

— וואס איז עס?

— געפין אויס ווער פון אונזערע בעקאנטע מענער טראגט א גראהען הוט?

— טפו. ביזטו פון זינען אראפ?

— דערוויל נאך נישט, אבער עס האלט דערביי... ווערא, מיין פרוי, פערשטעהסטו מיך... ניין, איך קאן נישט. און אלפרעד האט ווידער בעהאלטען זיין געזיכט.

— אהא, איך פערשטעה שוין! — האט זיך יאקוב אפגערופען. — ווידער אמאל אייפערזוכט הא!

— אבער...

— הער שוין אויף! ווי שעהמסטו זיך נישט!!

— איך האב דאך אבער אליין געזעהען! פערשפרעך מיר אויסצוגעפינען ווער פון די...

— ווארט נאר, הממ... מאריץ טראגט א גראהען היטען.

— ניין, ער איז צו קליין און וואקס פאר יעצט...

— נאר האט אויך א בלאהען הוט...

— ניין, דוד איז צו הויך...

— נו, איך ווייס נישט, כ'לעבען... גוט, איך וועל זוכען...

— איך בעט דיך, איך וועל דיר דאס קיינמאל נישט פערגעסען...

דאס לעצטע ווארט איז ווי א ביין געבליבען שטעקען ביי אלפרעד'ן אין האלז, און די אויגען זיינע האבען זיך ברייט צעעפענט. ער'שט איצט האט ער בעמערקט, אז ביי יאקוב'ן אויפ'ן קאפ זיצט א נייער גראהער הוט. ...

— ווערא. איך בעט דיך. זיי ערנסט, זעהסטו דען נישט ווי דאס הארץ בלוטיגט מיר? איך גיה פון זינען אראפ!...

— פארוואס ביזטו אזא אייפערזיכטיגער?

דאס ווייב האט איהם שטיפעריש געצופט די האר, געדרעהט די אויערן, געקושט און פרעהליך געלאכט.

— ווערא, הער אויף לאכען!

האט פינסטער געזאגט אלפרעד. ער האט אבער נישט אויסגעהאלטען, א כאפ געטון איהר אין דיינע ארעמס און פעסט צוגעדריקט צו זיך, פיהלענדיג זיך דערביי זעהר אומגליקליך.

אויסגעפרעגט, ארויסקריגען פון איהר א וואר'ט דערגעהען עפעס א טאלק — דאס האט זיך איהם בשום אופן נישט איינגעגעבען, זיין חשד איז געוואקסען און האט איהם קיין רוה נישט געגעבען. פון יענעם בעגעגענטען גראהען היט האט ער אויפ געציטערט און אנגעשפיצט די אויגען.

— דער רוח ווייסט עס פארוואס עפעס אלע מענער האבען מיט אמאל אנגעהויבען טראגען גראהע היט — האט ער געטענהט.

— איך ווייס נישט מיט וואס א גראהער היט איז געפעהרליכער פון יעדען אנדערען היט — האט דאס ווייב געלאכט.

אדער:

— יא, מזל טוב דיר! — אונזער מילכמאן האט אויך א גראהען היט.

„זי וויל מיר פערדרעהען די ציינער, — קריכען איהם אין קאפ אריין פינסטערע מחשבות, — די בערמיהט זיך די גאנצע מעשה צו פערוואנדלען אין א שפאס... דאס מאל וועט עס אבער איהר נישט געלינגען. איך וועל שוין אלצדינג אויסגעפינען".

און ווען דאס ווייב איז ווידער אמאל אוועקגעגאנגען צו איהר פריינדין האט ער זיך גענומען טשאטעווען, ער האט שוין די גאנצע צייט געוואכט, זיצענדיג ביים פענסטער.

עס איז שוין געווען ארום האלבע נאכט, ווען אויפ'ן ראג האבען זיך בעוויזען אנקומענדיגע צוויי פיגורען — זיין ווייב און א פרעמדער מאנספערשוין, אויסער זיך פון כעס איז הארצווייטאג איז אלפרעד אין איין אויגענבליק אראפ פון די טרעפ און האט זיך מיט זיי צוזאמענגעשטויסען ביים סאמע אריינגאנג.

— אך, דאס זענט איהר? — האט ער א צויטומעלטער א זאג געטון, דערזעהענדיג מאריסען, זיין פרוי'ס ברודער, צוזאמען מיט איהר. די פרוי האט זיך געקאטשעט פאר געלעכטער:

— נו? — בעקומען א „לעקציע"?

אלפרעד האט דעריפיהלט אז א שטיין האט זיך אראפגעקאטשעט פון זיין הארץ.

— מיר האט זיך אויסגעדאכט, אז איהר טראגט א גראהען היט — האט ער פערשעהמט ארויסגעשטאמעלט.

איך דער פינסטער זעהען אלע היטען אויס גראה — האט מאריס געענטפערט, — און פאר איין, אלפרעד, איז שוין צייט איהר זאלט אויפהער'ען, צו זיין אייפערזיכטיג. ווער'א האט אונז אלץ דערצעהלט...

— איך האב דאך דיר געזאגט, אז אין א גראהען היט איז קיינער נישט געווען. הא־הא! — האט די פרוי געלאכט, — דו האסט מיר אבער נישט געגלויבט, דו האסט זיך בעדארפט אליין איבערצייגען — — — — — — — —

ארויפשטייגענדיג נאך זיין פרוי אויף די טרעפ האט אלפרעד גליקליך געשמייכעלט, בעמיהענדיג זיך אנצוזאגען זי און ארומכאפען איהם ארום דער טאליע. און ערשט, אז ער האט שוין געהאט ארייבערגעטראגען די שוועל פון זיין היים, האט א גיפטיגער געדאנק איהם פלוצלינג א ביס געטון:

„און מאמער האט זי גאר בכיוון אונטערגעשטעלט דעם ברודער איהרען? און איז עס טאקע אמת, אז אין דער פינסטער זעהען אלע היט אויס גראה?"...

קאַדיע מאָלאָדאָווסקאַ אין לאָדז

אין לאָדז ווײַלט זייט עטליכע טעג, אַלס גאַסט פון רעד. לאַזאַר פוקס, די בעוואוסטע יודישע דיכטערין קאַדיע מאָלאָדאָווסקאַ.

די דיכטערין האָט זיך קונם שם געוועזן בײַ די ברייטע לעזער-קרייזן מיט איהרע פּרעכטיגע לידער, וואָס טראָגען דעם חותם פון טיפער ריה-רענדער צאַרטקייט און גרויסער אויפריכטיגקייט.

איהר נײַ בוך לידער און פּאָעמען א. נ. „דזשיקע גאַס", וואָס איז ניט לאַנג אַרויסגעגעבען געוואָרען דורך די „ליטעראַרישע בלעטער" האָט געוואונען די פולע אָנערקענונג פאַר אונזער העכסט-טאַלענטירטער דיכטערין.

קאַדיע מאָלאָדאָווסקאַ האָט אַגב פאַראַיאָהרען בעקומען דעם פּרייז פאַר פּאָעזיע פון דער יודישער קהלה אין לאָדז.

אין לאָדז פערבלייבט די דיכטערין ביז פרייטאָג.

פון די פוילישע טעאַטערס

הײַנט ווערט געשפּילט אין שטאָטישען פּוילישען טעאַטער די פּיעסע „דער קינאָ-שטערן און זײַנע פערעהרערינס" (גוויאַזדאָר אי קינאָמאַנקי).

* * * *

אין „פּאָפּולאַרני" טעאַטער ווערט הײַנט געשפּילט די אָפּערעטע „זאָל לעבען די יוגענד".

יוד. טעאַטער אין פילהאַרמאָניע הייגט צום לעצטען מאָל „באַנדיט-דזשענטעלמען"

הײַנט, מיטוואָך, 9 אָוועגד ווערט געשפּילט צום לעצטען מאָל די סענסאַציאָנעלע פּיעסע „באַנדיט-דזשענטעלמען" מיט בן-ציון ווייטלער אין דער הויפּט-ראָלע.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

מיטוואָך, ד. 3-טען יאַנואַר 1934

7,00 צייט-סיגנאַל, 7,05 גימנאַסטיק, 7,20 גראַמאָפאָן, ידיעות, 7,40 גראַמאָפאָן, 7,55 הויז-ווירטשאַפט, 11,40 פּרעסע, ידיעות, 11,57 צייט-סיגנאַל, 12,05 רעוויע-לידער, ידיעות, 12,35 גראַמאָפאָן, ידיעות, 3,25 עקספּאָרט, 3.30 קאָמוניקאַט, 3.40 אַריעס און לידער, 4,00 מוזיק, 4,10 פּראָגראַם פאַר קינדער, 4,40 גראַמאָפאָן, 4,55 קאָנצערט, 5,30 לידער, 5,50 רעפּערטואַר פון די טעאַטערן, קאָמוניקאַטען פון לאָדז, 6,00 רעפּע-ראַט, 6,20 דזשעז-קאָנצערט, 6,40 קאָנצערט, 7,05 פערשידענעס, 7,25 פעליעטאָן, 7,40 ספּאָרט, ידיעות, 8,00 פידעל-קאָנצערט, 8,45 רעפעראַט, 9,00 „מיצקיעוויטש-אָוועגד" — טראַנסמיסיע פון ווילנע, 10,00 פערפּחליכע אוידיציע, 11,00 ידיעות, קאָמוניקאַטען, 11,05 טאַנץ-מוזיק.

* * *

פון אויסלאַנד

7,25 וויען — אָפּערע, 7,30 פּראָג—אָפּערע, 8,50 בודאַפּעשט — סימפ. קאָנצערט, 9,00 פּאַריז—איידיציע, 9,30 שטראַסבורג — „יאַש און מאַל-גאַשאַ"-אָפּ, 9,45 פּאַריז — סימפ. קאָנצערט.

מעלדונגען

הנחה בילעטען אין שטאָטישען טעאַטער

די קולטור-קאָמיסיע בײַ דער באָאַחאָ בײַ ביאַליסטאָק אַל. קאָשטשושקי 9 טעל. 191-50 גיט אַרויס הנחה-בילעטען אין שטאָטישען טעאַטער, קינאָס און אין פילהאַרמאָניע.

די הנחות זענען זעהר בעדײַטענדע און זענען שטענדיג גילטיג.

פרייטאָג ד. 5-טען 2 גרויסע הנחה-פאָרשטעלונגען אין שטאָטישען טעאַטער צו זעהר ביליגע פּרייזען פון 30 גר. ביז 190.

שבת דעם 6-טען יאַנואַר פון 10,30 ביז 4 נ. מ. קומט פאָר אין קינאָ „ראַקעטאַ" (שענקעוויטש 40) 3 גרויסע הנחה סעאַנסען. ס'ווערט געגעבען די פּרעכטיגע קאָמעדיע

„Urwis z Hiszpanji"

דער פּרייז פון בילעטען פון 25 גר.

דער סעקרעטאַריאַט פון דער ביבליאָטעק איז טעטיג יעדען טאָג פון 10—2 און פון 4—10 אָוועגד אויף אַל. קאָשטשושקי 9 טעל. 191-50.

געזעלשאַפט קולטור-ליגע, לאָדז. הנחה-בילעטען אין שטאָטישען טעאַטער אין קינאָס און אויף קאָנצערטען.

די טעאַטראַל אַרטיסטישע אָפּטיילונג גיט אַרויס הנחה-בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען אין אין שטעטישען טעאַטער צו זעהר ביליגע פּרייזען. די אָפּט. גיט אַרויס אויף אַלע טעג הנחה בילעטן אין די בעסטע קינאָס בײַ אונז אין שטאָט. די הנחות זענען אויף אַלע טעאַטען און אויף אַלע פלעצער.

מאָנטאָג, דעם 8-טען ד. ח. 1-טע לעקציע פון פרעמדע שפּראַכען

מאָנטאָג, דעם 8-טען הייבען זיך שוין אָן די לעקציעס פון די פרעמדע שפּראַכען.

דער וואָס וויל זיך נאָך פערשרייבען מוז דאָס מאַכען ביז שבת דעם 6-טען אין אָוועגד.

נאָכן אָנהויבען די לעקציעס וועלען קיין איינשרייבונגען נישט אָנגענומען ווערען.

עספּעראַנטאָ פאַר אַרבייטער.

די עספּעראַנטאָ סעקציע בײַ דער געז. „קולטור-ליגע אָרגאַניזירט אַ קורס פון עספּעראַנטאָ פאַר אָנפאַנגער. דער אָפּצאָהל פאַר'ן גאַנצען קורס קאָסט 5 זל. איינשרייב-געלד נאָר 50 גראָשען.

איינשרייבונגען ווערען נאָך אָנגענומען.

הנחה-בילעטען, איינשרייבונגען און אינפאָר-מאַציעס אין סעקרעטאַריאַט פון „קולטור-ליגע" זאַ-כאָדניאַ 68 (פראָנט פּאַרטער) טעל. 191-15 יעדען טאָג פון 10 — 3 און פון 4.30 ביז 9.30 אָוועגד שבת און זונטאָג טעטיג אָהן איבעררייס

גראָסער - ביבליאָטעק אין לאָדז, זאַכאָדניע 68.

דער חודש יאַנואַר איז דערקלערט געוואָרען אַלס ווערביר חודש פאַר נײַע לעזער. אין דער ביבליאָטעק געפינען זיך די בעסטע אויסגאַבען אין דער יודישער און פוילישער שפּראַך, רייכע קינדער - אָפּטיילונג, חודש - אָפּצאָהל פון 40 גר. אָן. בײַם איינשרייבען זיך אין דעם חודש — גרויסע הנחות. די איינשרייבונגען קומען פאָר יעדען טאָג פון 1 ביז 3 נאָכמ. און 6 ביז 10 אָוועגד, שבת פון 10 ביז 2. און פון 5 ביז 9 אָוועגד.

הײַנט גרויסע פּרעמיערע
CHARLES BICKFORD אין דער הויפּטראָלע
ס'נעהמען אָנטייל 300 אַרטיסטען און טויזענטער סטאַטיסטען.
אויסערן פּראָגראַם: קלאַנג-צונאַבע
דער זאַל איז גוט בעהייצט.

הײַנט גרויסע פּרעמיערע גרויס מייסטערווערק רעזשי CECIL B. de MILLE
„בונט פון יוגענד"
נעקסטער פּראָגראַם: דאָס גרויסע מייסטערווערק „אַנקעל מאָזעס" מיט מאָריס שוואַרץ אין דער הויפּטראָלע
אָנהייב 4 אַ זייגער נאָכמ. שבת, זונטאָג און יום-טוב 12 אַ זייגער בייטאָג.
דער זאַל איז גוט בעהייצט.

קינאָ CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס אָרדינירען די דאָקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

השבת אבדה.
דעם 31 דעצ. 1933 איז פערלוירען געוואָרען אָדער אַרויסגעצויגען געוואָרען אַ פּאָרטפעל מיט מזומן און פּערש. דאָקומענטען, צוו. וועלכע ס'האָט זיך געפינען אַ וועקסעל אויף 300 זל. אויסשט. דאַניעל בערקאָוויטש אין קאַליש, קאַנאַניצקאַ 4, צאָהלבאַר 30.3.1934, אָרדרע י. רושינסקי, פּאָמאָרסקאַ 23. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאַר אונגילטיג. אָפּצוברענגען די דאָקומענטען און וועקסעל צו Gurt, Piotrk. 107 דיסקרעציע געזיכערט! מ'קען אויך צו וויסען געבען טעלעפאָניש 141-73. 7124

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי אַנאָנס ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

Zaginiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej na imię Pinkusa Kirsztajna, zam. przy ul. Pomorskiej 8. 7130

בוכהאַלטער און רוטינירטער בי-לאַנסיסט מיט לאַנגיעהריגער פּראַקטיק האָט נאָך אייניגע פרייע שטונדען. פאַר אָנערקענען די ביכער גאַראַנטיר איך מיט קוויציע. פּרייזען מעסיגע. 7499
Leon Krell, Piotrkowska 86, m. 37

אַ פעהיג מיידעל פון אַ בעסערער היים, פון דער פּראָווינץ, וועלכע האָט געענדיגט אַ פאָלקס שול, זוכט בעשעפ-טיגונג בײַ וואָס עס זאָל נאָר נישט זײַן נעגען אַ קליינעם געהאַלט. צו ערפאַהרען 11-טער ליסטאָפּאַדאַ 20, וואוינונג 64.

דיפּלאָמירטע פּיעלעגניאַרקע נעהמט אָן זאַסטרזיקען, מאַסאַזשען, אויך דיזשו-רירען. טעלעפאָן 118-94.

פרייע פּאָסטענס

אַ מיידעל אין אַ בעקערײַ-געשעפט קען זיך מעלדען. בעפאָרצוגט, וואָס האָט שוין געאַרבייט אין אַ צהנליך געשעפט. זיך צו מעלדען בײַ פּאָזנאַנסקי, 11. ליס-טאָפּאַד 38 פון 2—3 נאָכמ. 7129

פערשידענעס

אַ יונגערמאַן, וועלכער האָט 200 ביז 300 זל. קען זיך פערדינען שעהן געלד אַ וואָך. צו ערפאַהרען אין אָרטיג.

פאַר אַ קאָמאַשען-שטעפּער 1 לינקס-מאַשין אין גוטען צושטאַנד ביליג צו פערקויפען. 11. ליסטאָפּאַד 45, וו. 6. צו טרעפען פון 3—4 נאָכמ.

Zaginiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej na imię Drajhorn Szymsio, Kilińskiego 43. 7126

Zaginiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej na imię Josefa Chaima Krakowskiego, Pomorska 25. 7130

לאָקאַלען

פון זאַמאַרט צו פערמיטען אַ ערשט-קלאַסיגע וואוינונג פון 2 צימער און קיך מיט פאָרצימער און אַלע בעקוועהמליכ-קייטען, 2-טער שטאָק, זוניגע וואוינונג, ווי אויך 4 צימער מיט אַלע בעקוועהמ-ליכקייטען. — צו ערפאַהרען לימאַנאָווסקיעגאָ 14, בײַם ווירט. 7106

כירורגישער קאַבינעט
Dra med.
M. Kantor
איז נעוואָרען איבערגעטראַגען אויף זשעלאַנאַ 5
טעל. 112-22
נעהמט אָן פון 1—3 און פון 6—8 אָוו.
לעטשניצע-פּרייזען.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ, 5 טעל. 159-40
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9 - 1 פּאַרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

כירורגישער קאַבינעט
Dr. med.
J. Szreiber
נעפינט זיך יעצט אויף
Narutowicza 9 tel. 122-95
אָפּעראַציעס, אַפּאַטראָנאַזש, הײלם דישלאַקס ע.ש.ו.
נעמט אָן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8.30 אָוו.
לעטשניצע-פּרייזען.

כירורגישער קאַבינעט
Dr. med. פון
A. FORSZANSKI
Piotrkowska 101
tel. 210-76
נעהמט אָן פון 1—2 און פון 5—7 אָוונט
אָפּעראַציעס, אַפּאַטראָנאַזש, קוואַרץ, א. ז. וו.
לעטשניצע-פּרייזען.

שייטלען
מיט פּאַריזער שרינדעז
ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאַסיג און רעיעל אויסגעאַרבייט
צו ביליגע פּרייזען
בײַ קערש, סקוועראַווא 15

Dr.
S. Kantor
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אָן פון 8—2 נאָכמ. און פון 4—9 אָוו., זונטאָג און יום-טוב פון 8—2 נאָכמ.

זיכערע הילף און אַ רפואה!
אָהן אָפּעראַציע, אָהן בלוט, אָהן אַ מעסער און אָהן בלוט-פער-גיפטונג פאַר קראַנקע אויף ברוכען, פאַר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאַליקעס אין גוף, פאַר הויקערס אָהן פּים.

פערלאָזט נישט די קראַנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי אַ מענשען-קאָפּ, און עס פאַלט אַרײַן אין דעם פּים איז דער קראַנקער אין אַ גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראַנדיג און שטאַרבט. ספּעציעלע גומענע הייל-באַנדאַזשען בעזונדער: זיכער דעם שווערסטען ברוך, אויך פאַר הויקערס, ליימענגען ספּעציעלע הייל-גאָרסעטען און אָפּאַראַטען פאַר פערקרימטע פּים און פלאַטפּים, ווי אויך קינסטליכע גומענע פּים.

עמפּפאַנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוועגד.

זייט דעם ערשטען אָקטאָבער ד. י. ווערען אַלע קראַנקע אין מיין אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט נור פון מיר פּערזענליך בעהאַנדעלט.

אַכטונג

איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
מיר נעהמען אויך אָן מעדיציניסטן פון דער קראַנקען-קאַסע.

דאַנקזאַגונג.

אויף דעם וועג, גאָבערען ווי איך בין באמת געקומען און בעפרייט געוואָרען פון לאַנגיעהריגער זעהר שווערע ברוך-ליידען און נרו מען שמערצען, פיהל איך מיך דאַ מיט פיל פרייד פערפליכטעט אויסצודריקען מײַן הייסטען הערצליכסטען דאַנק דעם וואונ-דערבאַרען איינציגען אָרטאָפּעד, ספּעציאַליסט פאַר די שווערסטע ברוך-קראַנקהייטען ה' דיר. י. ראַפּאַפּאָרט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10 (פראָנט, פּאַרטער) מיט זײַן מיר פער-לעגטען אויסגעצייכנטען אָרטאָפּעד. הייל-באַנדאַזש האָט ער אין מײַן פאַל היילקליך אַ ם וואונדער בעוויזען, ווײַל ער האָט מיר געראַטעוועט פון זעהר אַ שווערע און גע-פעהרליכע אָפּעראַציע, אָהן שום מעסער און אָהן בלוט, נאָר מיט זײַן גרויסע אָרטאָפּעד. וויסענשאַפט האָט ער מיר געמאַכט פאַר אַ פאָלשטענדיג געזונדען מענש און איך פיהל מיך אַ דאַנק זײַן ספּעציאַליטעט ווי געבעסטען, פאַר וועלכעם איך בלײַב איהם אייביג פיל דאַנקבאַר און זעהר גערן מיט גרויס צופרידענהייט ערלויב איך מײַן דאַנק-בריף אין דער פּרעסע און איבערצו פערעפענטליכען. (11)
(—) Zelig Szczuciner, Łódź, ul. Al. I Maja 36.

אַבאָנעמענטס-פּרייז: 4 זלאָטעס אַ חודש — צוגעשיקט אַ היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקאַ — 1 דאָל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצאַהלען פאַר דעם אַנאָנס.

פאַר'ן אינהאַלט און טעקסט מין פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פאַראַנטוואָרטליך. די אדמיניסטר. איז אָפען טאָג און בײַנאַכט.

נעקראָלאָגען—20 גר. פאַר מ/מ (אין דער זייט שפּאַלטען) [illegible]

אַנאָנסען-פּרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה
פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפּאַלטען
אין טעקסט—40 . . . . —60 4
נאָכ'ן טעקסט—12 . . . . —18 . . . .
אויסלאַנד דער שטאָרט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 81.